

„Kristus bud' není nic, což nemůže nikdo tvrdit, nebo je vše. Kristus je střed a hvězda světa. Všechno, co je na světě veliké, svaté, krásné a bolestné, je soustředěno v jeho postavě. V jeho životě je vepsáno vše. Úkolem Kristovým bylo prozářit lidstvo a svět. Jeho posláním bylo rozloučit i spojit věci nebeské a pozemské. Celé dějiny světa jsou boj mezi Lvem z Judy a hadem z ráje. Ježíš je úhelný kámen nejen světových dějin, nýbrž i nejmenších věcí na světě. Ježíš je zdroj všeho rozvoje. Per quem omnia facta sunt – skrze něhož vše učiněno jest.“

P. Dominik Pecka „Mystérium a rozum“

OBSAH

Úvodník	
Úvodní slovo	3
Rozhovor	
s R.D. Josefem Hurtem, studentským kaplanem z Ústí nad Labem	4
Představujeme farnost	
Jablonec nad Nisou	6
Osobnost	
Svatý Martin	8
Církevní stavby v diecézi	
Vitráže chrámu Nanebevzetí P. Marie v Mostě	9
Spiritualita	
Barokní lidová zbožnost ve světle knih zátraků, poutní místo Bohosudov	11
Matatjáš - kněz	12
Kristus, pokrm na cestě k věčnosti	14
Misie a Duch svatý	15
Zprávy z diecéze	
Krátké zprávy	16
Napsali jste	
Skauti na návštěvě u otce biskupa	18
Antiochia, aktivita bohoslovců	18
Žehnání šimonovického kříže a rašovské posvícení	18
Putování k Panně Marii Květnovské	19
Přijel sv. Martin i do Velkého Šenova?	19
Pouť k andělům strážným	19
Pozvánky	
Proglas na prosinec	20
Pozvánky	20
Knižní nabídka, soutěž	21
Zprávy z biskupství	
Z diáře biskupa a generálního vikáře	22
Dva roky biskupské služby Jana Baxanta	22

**Fotografie
na titulní straně
časopisu:**
Karel Pech

*Fotografie bez
úvodu autora
- Jana Michálková,
Miroslav Zelenka*

ZDISLAVA

časopis litoměřické diecéze
listopad 2010 • 15. ročník • 8. číslo • 20 Kč

Ježíš Král?

Pro dnešního člověka musí znít řeč o králi a království dost anachronicky, vždyť králové už dnes prakticky vymizeli nebo mají při správě své země čistě reprezentativní úlohu. Anebo připomíná pohádkové příběhy, tedy působí nějak neskutečně. No, vlastně na tom něco je - vždyť církev, označující Krista za Krále, tím zvěstuje, že On stojí mimo náš čas a naši pozemskou skutečnost, tedy lépe řečeno stojí nad tímto časem a skutečností jako svrchovaný vládce. Zůstává ovšem pro mnoho dnešních lidí nedotčených evangeliem jaksi mimo jejich dosah. Vůbec netuší, že by se s ním mohli setkat a ještě od něho i něco obdržet.

K nám, věřícím, promlouvají všechny texty evangelií ze slavnosti Krista Krále o setkání s Ježíšem. Vždy je to setkání, při němž můžeme být, či dokonce jsme obdarováni. Někdy velmi nečekaně jako lotr po pravici ukřižovaný spolu s Ježíšem. Stačí jediné zvolání, provázené upřímností člověka, který ví, že pár hodin bude stát před Bohem, a otvírá se mu díky Ježíšovu daru samotný ráj.

Jako Pilátovi nabízí Ježíš i dnešnímu člověku, který hledá pravdu, že v jeho (Ježíšově) blízkosti pravdu pozná: Pravdu o člověku a jeho cíli a o tom, jak ho šťastně dosáhnout. Pravdu o Bohu i o tom, jak se s ním setkat.

Díky znalosti biblických textů víme, že nám setkání s Ježíšem může přinést vyslyšení našich prosb i pomoc v našich každodenních záležitostech. I pro křesťany ale může přinést setkání s Ježíšem svá překvapení.

Přiblížme si to na jednom příběhu z indického prostředí. Jeden žebrák si za celý den vyprosil jednu plnou hrst rýže. Byl rád, že tentokrát nepůjde spát hladový. Náhle uviděl, jak z dálky přijíždí bohatě zlacený kočár. Rychle přistoupil blíž a říkal si v duchu: „Konečně něco cenného dostanu...“ Kočár u něho skutečně zastavil, ale k jeho překvapení se z něho vyklonil bohatě oděný muž a s nataženou rukou mu říká: „A co ty mi dáš?“ Žebrák byl tak překvapen výměnou rolí, že beze slova upustil do natažené dlaně vznešeného prosebníka dvě tři zrnka rýže. Muž v kočáře poděkoval a odjel. Teprve když si připravoval žebrák své večerní jídlo z rýže, zjistil, že dvě tři zrnka rýže jsou z ryzího zlata. „Proč jen jsem tomu muži nedaroval plnou hrst?“

S tímto úvodem můžeme i my lépe porozumět úryvku z Matoušova evangelia o posledním soudu, který se čte v cyklu A. Ježíš v něm prohlašuje: *Co jste udělali jednomu z mých nejposlednějších bratří, mně jste udělali.* A odměňuje královsky ty, kdo prokazovali milosrdnou službu potřebným, jako by to udělali pro něho - Krále a Vládce. Překvapuje nás stále znovu, kolik podob na sebe Ježíš v lidech, které každodenně potkáváme, bere? A nepovzdechne si jednou i my: Proč jen jsem všechny ty bližní na své cestě životem nemiloval víc?

P. Adrián Pavel Zemek O.Praem.

Do dalšího čísla připravujeme:

- adventní úvodní slovo P. Benna Beneše SDB
- představení života sester premonstrátek v klášteře v Doksanech
- vzpomínku na opata cisterciáckého kláštera v Oseku P. Bernharda Thebese
- další pokračování zamyšlení P. Jana Rajlichy OP o evangelizaci a misích
- pokračování Barokní lidové zbožnosti na příkladu jezuitského poutního místa Bohosudov u Teplíc autorky Ivy Poláčkové
- R.D. Jiří Voleský představí další starozákonní postavu
- přehled adventních kulturních akcí, koncertů a vánočních bohoslužeb

R. D. Mgr. Josef Hurt pochází z Brna, je mu 45 roků. V 80. letech studoval bohosloveckou fakultu v Litoměřicích. Po roce 1989 ve čtvrtém ročníku studium přerušil a odešel do noviciátu k jezuitům. U nich působil deset let, z toho tři roky v polské Varšavě, kde si doplnil teologické vzdělání. Poté působil jako farář dva roky v Duchcově a v Hrobu. A dále devět let v Mostě. Od letošního léta se stal studentským kaplanem v Ústí nad Labem.

Litoměřický biskup Jan Baxant zahájil nový akademický rok 2010/2011 v Ústí nad Labem slavnostní mší svatou Veni Sancte, kterou sloužil 6. října společně s ústeckým arciděkanem Miroslavem Šimáčkem, novým studentským kaplanem Josefem Hurtem a dalšími kněžími v arciděkanství kostele Nanebevzetí Panny Marie. Bohoslužby se účastnili studenti a vyučující zdejší Univerzity Jana Evangelisty Purkyně, včetně její rektorky, Ivy Ritschelové.

covníky univerzity. V poslední době o škole jako o instituci často přemýšlím. Ústecké univerzitě bych chtěl ze srdce rád popřát, aby byla institucí, která nejenom vyučuje a předává nové poznání, ale je také místem, které vychovává. Aby se všichni, kteří na její akademickou půdu patří, snažili o ušlechtilé, morální a mravní hodnoty, které všichni nutně potřebujeme mít ve své blízkosti viditelně přítomné," řekl Mons. Jan Baxant.

Mým úkolem je networking, budování sítí, říká Josef Hurt, studentský kaplan v Ústí nad Labem

Biskup ve své promluvě, stejně jako poté i rektorka UJEP, poukázal na morálku školství jako takového. Řekl, že i od univerzity oprávněně očekáváme, že bude pečovat o člověka cele – tedy že jej bude nejen vzdělávat, ale i vychovávat. Rektorka vybídla pedagogy, aby byli pro své studenty nejen učitelé, ale také oporou a morálními vzory, bez kterých se dobrá společnost neobejde.

Od letošního akademického roku bude na ústecké univerzitě působit nový studentský kaplan, R. D. Mgr. Josef Hurt.

Tohoto bývalého mosteckého kněze jmenoval do funkce kaplana pro pastorační vysokoškoláků, inteligence a pro kulturně výchovnou činnost na UJEP v Ústí nad Labem litoměřický biskup Jan Baxant letos v létě. „Posílám otce Josefa do školského prostředí proto, aby navázal blízké vztahy se studenty a všemi pra-

Je pro Vás práce v univerzitním prostředí novým „pracovním terénem“, nebo máte s vysokoškolskou pastorační nějaké zkušenosti z minulých let?

První zásadnější zkušenosti s vysokoškolskou pastorační mám z Varšavy, kde jsem studoval v letech 1993 až 1996. Vedle jezuitské fakulty byla jezuitská farnost, která měla velmi živou vysokoškolskou pastorační. Mohl jsem se zapojit, a dokonce jsem pomáhal vzniku tamního časopisu, spíše občasně. Nedávno jsem se potkal na facebooku s jednou z redaktorek časopisu, která dnes pracuje v Paříži.

Později jsem získával zkušenosti s českou podobou této pastorační díky kontaktům s jezuitou v Olomouci a Brně. A pak samozřejmě v každé farnosti, kde jsem působil, se nabízela komunikace s vysokoškoláky. V Duchcově a Mostě to byla například účast

v činnosti místní pobočky České křesťanské akademie.

Poslední dva roky jsem měl možnost spolupracovat s Univerzitou Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem skrze malinký úvazek jako externista, včetně předmětu charitativní práce a práce s bezdomovci. Předpokládám, že když se pan biskup rozhlížel a zvažoval personální politiku, přemýšlel také o Ústí nad Labem. Před rokem se rozhodl uvolnit kněze na plný úvazek pro Technickou univerzitu v Liberci. A také snad proto uvolnit dalšího kněze, aby oslovil též ústeckou univerzitu, kde byla již realizována řada dobrých kroků spolupráce. Pravděpodobně tyto okolnosti měly vliv na to, že tu jsem. A snad také to, že mám k této práci určitou dispozici a snad bych mohl uspět.

Jaká je Vaše vize?

Začíná se tu rodit něco nového a Ústí nad Labem má jiné podmínky než třeba Praha nebo Brno. To podstatné je vytvořit podmínky pro setkání a dialog. Umět najít to, co potřebují věřící vysokoškoláci, a přijímat zkušenosti akademických farností z jiných měst. A také hledat cesty k těm, kteří spíše hledají opatrně cestu k víře a občas těžko přijímají tvář církve, kterou znají spíše z literatury a médií. Takže můj úkol je najít způsob, jak oslovit křesťany v akademické obci. Snad to lze přirovnat k modernímu organizačnímu stylu budování sítí - používá se označení networking. Umět vnést něco nového, propojovat lidi a snad nabízet nová témata a způsoby společných aktivit.

Už jste zjišťoval, jak studenti žijí a co jim můžete nabídnout?

Od 1. července jsem absolvoval velký počet setkání a návštěv, kde se ptám místních vysokoškoláků i těch, co přijíždějí na studia z regionů i z daleka, jak vnímají atmosféru ústecké farnosti a univerzity. Hledám lidi, kterým leží na srdci vysokoškolská pastorační a rozvíjení role aktivních vzdělaných laiků v církvi. Každý hovor přináší podnět, který začíná tvořit

kamínek v mozaice celkové vize, která se postupně rodí.

Například polským studentům, kteří jsou na Erasmu (půlroční studijní pobyt zahraničních studentů na vybrané univerzitě), chyběly adorace a byli překvapení, že v ústeckých farnostech nejsou adorace. Tedy kromě tradiční prvopáteční pobožnosti. Postupně jsme došli k úterním adoracím, se kterými jsme začali v listopadu. Ve středu je to cyklus besed o řeholích, ve čtvrtek se rýsuje možnost nízkoprahových setkání formou nejruznějších forem - literární večery, návštěva výstav, divadla, čajovny atd.

Další oblastí, ke které se dostáváme při hovorech, jsou rodiny vysokoškoláků, které by uvítaly různé formy setkání a péči o děti při bohoslužbách.

Pozitivní odezvu na své angažmá nacházím na internetu. Skype a facebook, webové stránky areopag.cz nabízejí rozšíření dialogu formou chatu. Má samozřejmě své výhody i nevýhody. Začíná se ukazovat, že stále více vysokoškoláků má den zaplněn přednáškami, brigádami a dalšími aktivitami a těžko se hledá další čas na setkání a hovory. Internet tak může rozšířit časové možnosti pro rozhovor.

Jak a kde se s Vámi mohou zájemci setkávat? Budou na faře i nadále fungovat spolč?

Středeční večery navázaly na předchozí iniciativu, kterou tvořily středeční bohoslužby ve farní kapli a následné spolč, což mělo spíše charakter setkání farní mládeže s metodikou formovanou animátorskými kurzy diecézního centra mládeže. Respektujeme tak „spolč“ jako jednu z forem setkávání, ale ne jedinou.

Změnou je tematické zaměření, které bylo po společné úvaze nasměřováno k seznámení s řeholemi a s jejich spiritualitou. Samozřejmě s tím je také spojeno seznámení s kněžskými osobnostmi regionu a rozšíření možnosti zpovědi a duchovního vedení.

Setkání R.D. Josefa Hurta s vysokoškoláky na faře při příležitosti zahájení nového akademického roku. Foto Jana Michálková

Spektrum další nabídky se postupně rodí. Například již zmíněné úterní bohoslužby a adorace. Dnešní komunikační technologie, mobil a internet, dovolují obrovským způsobem rozvíjet dostupnost kněze pro setkání. A samozřejmě rozhovory pro MF DNES a regionální DENÍK pomohly dalšímu oslovení potenciálních návštěvníků studentských bohoslužeb a aktivit.

Co nabízíte a co se chystáte nabídnout akademické obci?

Vysokoškolská pastorační má v hruběch obrysech dvojí dimenzi. První je spíše pastorační povahy a koncentruje se okolo kostela, tou druhou jsou setkání, která probíhají na faře. Druhá dimenze bývá nazývána tichým dialogem s akademickou obcí. Ten může být kultivován různými kulatými stoly, které mohou nabídnout rozvíjení dialogu víry a rozumu, odstraňují předsudky a seznamují se světovým katolicismem. Důležitou roli plní také různé hovory spíše neoficiální podoby, účast na konferencích, seminářích, vernisážích a podobně.

Je to nabídka pro věřící i nevěřící studenty? Jaký je Váš základní tematický koncept?

Nabídka by měla být pro věřící i nevěřící nebo spíše hledající či sympatizující studenty. Je to hodně důležité najít způsob komunikace a oslovení moderních Zacheů. Je to zkouška trpělivosti, vynalézavosti a pokory před Božím působením v dnešním člověku, které není viditelné na první pohled. Bez základní schopnosti naslouchat, bez vzájemné důvěry a respektu k názorové odlišnosti jej lze těžko zahlédnout.

Jaké jsou zkušenosti se studentskou pastorační ve světě a u nás?

Každá země se nějak liší v tom, jak rozvíjí vysokoškolskou pastorační. Odkážu vás na velmi inspirativní sborník, který je výstupem 14. ročníku konference o mládeži – Pastorační vysokoškoláků z roku 2008 umístěný na webu areopag.cz <http://www.areopag.cz/content/14-rocnik-konference-o-mladezi-pastorace-vysokoskolaku>.

Připravila Jana Michálková a Ivo Chrástský

Hodně věcí vzniká pomalu a postupně

R.D. Antonín Bratršovský

Při představení farnosti Jablonce nad Nisou nelze nezapomenout R.D. Antonína Bratršovského.

Působil zde od roku 1990 až do své smrti v roce 2006. Převzal farnost v porevolučních dnech, začal rozvíjet to, co tady bylo, a svým osobním stylem se snažil farnost povznést. A dařilo se mu to.

Primárně vždycky dbal na duchovní péči o rodiny. Výsledkem jeho pastorační práce je velký počet mladých lidí a mladých rodin ve farnosti. Při posledním sčítání byl průměrný věk farníků 33 let.

Začínal zde v porevoluční době, kdy byli lidé určitým způsobem hladoví. Měl schopnost najít si dobré spolupracovníky. Snažil se obklopit lidmi, kteří mu pomohou, protože věděl, že sám všechno nedokáže a ne všemu rozumí. Nechával lidem svobodu, nebyl autoritativní typ.

Kostel Nejsvětějšího Srdce Ježíšova, Jablonec nad Nisou

Za svého působení se snažil opravit všechny kostely a z větší části se mu to podařilo. Dbal na to mít ve všech pravidelně bohoslužbu, aby měli všichni lidé možnost jít na mši svatou. Velmi mnoho času věnoval lidem ve zpovědnici. Uměl získat ministranty, kteří dnes tvoří velkou část věřících ve farnosti i se svými rodinami. Miloval církev, snažil se životem církve žít. Nevymýšlel něco nového, spíš zdokonalovat to, co tu bylo.

Z jeho odkazu

Podle odkazu R.D. Bratršovského se zde i nadále snaží klást velký důraz na liturgii a bohoslužbu.

Ve spolupráci se Štěpánem Pospíšilem vznikl pod jeho vedením časopis Tarzicius. Byl to nejdříve jen dvojlíst, ministrantský bulletin. Hlavní myšlenka byla podchytit ministranty z jednotlivých farností. Dnes je z něj časopis pro všechny diecéze. V budoucím vydání je Vydavatelství IN.

Byl také mezi prvními zakladateli diecézního časopisu Zdislava.

Naše činnosti

Dnes zde funguje jednou týdně setkávání maminek s nejmen-

JABLONEC NAD NISOU

šími dětmi. Maminky se scházejí i večer na modlitbu růžence. Výuka náboženství probíhá denně na faře i ve škole. Mají letos zapsaných pět desítek dětí.

Mládež tak jako všude rychle „odrástá“, většina z nich jsou už vysokoškoláci, snaží se pravidelně setkávat a vymýšlet pro sebe i pro druhé různé akce. Teď právě bude probíhat tzv. víkendovka pro děti do patnácti let. Víkendovky pořádají dvakrát třikrát do roka, dále Silvestr a v létě dva tábory, ministrantský a tzv. křesťanský pro děti z Jablonce.

Schola je pod vedením Tomáše Pospíšila, varhaníka a regenschoriho, na velmi dobré úrovni. Přípravuje speciálně pro každou neděli velice pečlivě zpěvy k liturgii, tak aby se k ní i tematicky hodily.

Setkávání rodin probíhá jednou měsíčně na faře, samy si vyberou a pozvou někoho na přednášku, nebo si někdo z nich sám připraví téma z duchovního nebo praktického života.

Senioři jsou také velice samostatní, schází se jedenkrát měsíčně, také oni si sami pozvou, koho chtějí slyšet, nebo se domluví třeba jen na společném zpívání, nebo jen popovídání si mezi sebou.

Farní šatník je pro potřebné otevřen vždy v pondělí pro příjem a výdej šatstva. Je zde pro velké okolí jediný, proto mají dobrovolnice, které chodí šatníku zajišťují, dost práce.

Začínají tu i s knihovnou, kterou další dobrovolnice seřídily, postupně ji katalogizují a snaží se zatím jednou měsíčně zpřístupnit.

Do přípravy na biřmování se letos zapojilo šestnáct kandidátů, o Velikonocích jsou křty dospělých.

R.D. Oldřich Kolář

Od roku 2006 působí ve farnosti Jablonec nad Nisou R.D. Oldřich Kolář. Také on klade velký důraz na péči o rodiny, na jejich setkávání a budování křesťanských rodin a na osobní vztahy lidí. Sám dává duchovní obnovy a exercicie pro rodiny. V létě se účastní týdenních pobytů

pro manželské páry i s dětmi. Snaží se navštěvovat nemocné, hodně času tráví ve zpovědnici, dává důraz na eucharistickou adoraci.

Další život ve farnosti

Vždy v pátek hodinu před mší svatou byl v kostele Nejsvětějšího Srdce Ježíšova výstav Nejsvětější Svátosti, ale o adoraci nebyl zájem. Pan děkan změnil dobu trvání na první pátek na celý den. Pomohlo to, lidé chodí. Podařilo se obnovit jednou za dva týdny posezení a přednášku na faře na konkrétní zajímavé téma. Povíдали si o novém blahoslaveném kardinálu J. H. Newmannovi, o odpustcích, paní Grohmová vyprávěla o pouti do Compostely.

Brzy bude adventní putování Panny Marie. Obrázek Panny Marie putuje po rodinách s tím, že při předání do další rodiny se obě spolu sejdou a budou se společně modlit. Chtějí tím docílit, aby se lidé navštěvovali a navzájem se poznali. Třikrát v týdnu budou ráno od 6 hodin roráty se zpěvy, poté krátké posezení na faře, lidé se přitom zase poznají a setkají a budou mít příležitost k rozhovorům. Často se ptají i na otázky nauky církve.

R.D. Oldřichu Kolářovi se povedlo zavést hezkou Slavnost Božího těla, zapojit do ní farníky. Mají vždy tři venkovní oltáře s velkými obrazy. Každý oltář je vyzdobený jednou skupinou - rodiny s dětmi, mládež a senioři. K obvyklé výzdobě si každá skupina přidá předměty, které představují to, co chtějí Pánu Bohu svěřit. Byla tam např. kuchařka,

hnec, věci pro malé děti, slabikář, mládež si přidá i počítač, skripta, energetické nápoje a senioři brýle, léky, hole apod. Je to vyjádření jejich starostí, úmyslů, které svěťují Pánu.

Na Květnou neděli bylo v Jablonci nad Nisou procesí z kostela sv. Anny přes celé město do děkanského kostela. Podle místních rodáků to bylo první procesí po padesáti letech.

V postní době si křížové cesty také připravují jednotlivé skupiny samy. Mají mezi sebou rozdělena jednotlivá zastavení a samy si připravují třeba i svůj vlastní text k rozjímání.

Díky mladým rodinám se zde často křtí. Každý týden jsou bohoslužby v domově důchodců, také v kapli v nemocnici. V nedalekém Maxově v ústavu sociální péče působí řeholní sestry Institutu Blahoslavené Panny Marie. I zde je vždy v pátek slavena mše svatá.

Na faře se může ubytovat asi šestnáct lidí. Využívají toho různá společenství, jezdí sem v zimě i v létě například děti ze salesiánského střediska v Teplicích.

Ve farnosti se opravují další tři kostely najednou. Protože jsou na všechno potřeba opravy velké peníze, svěťují vše Pánu Bohu a svatému Josefu. Je zajímavé, že většina dotací je podepsána v den jeho svátku nebo okolo tohoto data. Začali tu i s opravou kostela Nejsvětějšího Srdce Ježíšova, konkrétně vitráží. Protože se na ně peníze shání velice těžko, požádali o pomoc farníky i místní občany. Návrh je jasný: kdo dá sponzorský dar, bude mít na vitráži své jméno. K dispozici je osmáct velkých a deset malých oken. Všechna malá okna už mají své sponzory. Všichni nemají možnost dát větší obnos peněz, proto se tvoří skupinky lidí, každý dá podle svých možností a spolu pak okno sponzorují.

Specifika farnosti

Základní katolická škola majora Rudolfa Háška v Jablonci nad Nisou je zaměřena na rozšířenou výuku cizích jazyků, na etiku a estetiku. V jednotlivých třídách je menší počet žáků.

V Bedřichově, který je zde hlavní turistické centrum, je jednou týdně mše svatá hlavně pro turisty. Ze začátku zde byla jen poutní mše svatá o svátku sv. Antonína. Po několika letech se přidala i obec Bedřichov. Lidé se sem naučili chodit. Ke konci turistické sezony je při bohoslužbě až sto věřících.

První svatě přijímání s R.D. Oldřichem Kolářem. Foto Zbyněk Pavienský

Postupně se působení jablonecké farnosti rozšiřuje, lidé i z malých obcí žádají o mši svatou ve svých kapličkách, třeba jen jedenkrát ročně.

Blízko Jablonce nad Nisou je věznice v Rýnovicích. Duchovní z jablonecké farnosti navštěvují odsouzené jednou týdně. Tuto duchovenskou péči nastartovala nyní hlavní kaplanka vězeňské služby ČR Květa Jakubalová. Na katolické společenství chodí do dvaceti mužů ve výkonu trestu. Ve vězení jsou za své prohřešky, ale farnosti pomáhají modlitbou. Jejich modlitba je taková asi opravdu vroucí a efektivní. Kněz se je snaží nějakým způsobem věst a pomáhat jim v jejich náročném situaci. Samozřejmě, že ne všichni, kteří pak vyjdou ven, se k víře hlásí, ale jsou mezi nimi i takoví, kteří si dali do pořádku své vztahy, svoji rodinu a přijedou se po letech i ukázat.

Týden modliteb za požehnání městu a kraji, tato myšlenka vznikla před dvěma roky. Jablonec nad Nisou byl velice postižen odsunem obyvatel po druhé světové válce. Bylo s tím spojeno i hodně zla a následků. V rámci ekumeny domluvili setkávání vždy v jednom podzimním týdnu, pokaždé v prostorách jiné církve a modlili se spolu za smíření a požehnání kraji a městu. Církev římskokatolická pořádá své setkání na nedaleké Královce. Je zde nádherný výhled na celé město a jeho okolí. Za rok po prvním setkání, opět ve dnech kolem tohoto týdne modliteb, v roce 2009 podepsali zástupci města Jablonec nad

Nisou partnerskou dohodu s městem Neugablonz v Německu, kam byla většina místních obyvatel po válce odsunuta. Je úžasné, že jen rok po ekumenickém týdnu modliteb se lidé dohodli.

Každou ze svých čtyř farností, kterými jsem již prošel, jsem přijímal z rukou Božích skrze otce biskupa. Byly to Křešice u Litoměřic, Bohušovice nad Ohří, Frýdlant a Jablonec nad Nisou, nemluví o farnostech, které k těmto přináležely. Jablonec nad Nisou je z nich nejnáročnější farností, a to nejen počtem zájemců o jednotlivé svátosti, ale i tím, že je zde opravdu nejrozsáhlejší a nejpestřejší duchovní služba. Tady jsem mimořádně zažil Boží pomoc v tom, co mi svěruje, a to přímo i skrze pana kaplana i mnohé ochotné farníky. V důvěře v Boží prozřetelnost mohu i zde za vše, co jsem zde již prožil, a za celou moji farní rodinu říci pravdivě - „Jsem jen díky!“

R.D. Oldřich Kolář, děkan, administrátor farnosti v Jablonci nad Nisou

„Jsme za to vše velice vděční Pánu Bohu. Nemáme se dívat na úkoly vcelku, to nám připadají moc velké, musíme si je rozdělit na víc malých, a tak postupovat. Hodně věcí vzniká pomalu a postupně. Pán Bůh se postará,“ říká místní pastorační asistent Radúz Drožen.

Přípravila Marie Koscelníková

Svatý Martin

Slovo P. Jiřího Hladíka O.Cr.: Má nám svatý Martin stále co říci?

Svatý Martin se narodil roku 316, od té doby tedy uplynulo 1700 let. Má nám co říci, nebo nemá? Jeho životopis známe. Ještě jako římský voják a katechumen se u Amiensu dokázal podělit s žebrákem o plášť. Úžasné je jeho vidění. V noci se mu zjevil Kristus oblečený do poloviny jeho pláště. Martin, ač katechumen, plní „neboť cokoli jste učinili jednomu z mých nejmenších bratří, mně jste učinili“, dal žebrákovi - Kristu polovinu pláště. Zachoval se jako křesťan. Tato událost byla pro něj zlom. Stal se křesťanem a potom i biskupem. Jako biskup byl zřejmě úžasný. Podařilo se mu založit klášter, který dobře prosperoval. Martinova pohřbu se pak zúčastnilo dva tisíce mnichů.

Ani svatý Martin neměl lehký život. Byl pronásledován pro své nekompromisní postoje.

Za svého života byl velice dobročinný, říkalo se mu chudý biskup chudých. Jeho rétorika byla taky asi jednoduchá, učil na příkladech. Jedenkrát spatřil ostříhanou ovci a řekl: „Tato ovce vyplnila jedno přikázání evangelia: měla dva pláště, jeden dala tomu, který žádný neměl. Tak číňme i my.“ Jednou přišel k potoku, kde ptáci hledali ryby. „Podívejte se,“ pravil, „takto nepřítel našeho spasení číhá v záloze, aby naše duše uchvátil a zahubil.“

Ve vstupní modlitbě ke mši svaté o svátku svatého Martina se říká, abychom jako on dokázali nést buď břímě, u něj to bylo břímě biskupského úřadu, nebo smrt. Když umíral, prosili ho, aby ještě neumíral, ještě zůstal, protože ho potřebují. On jim řekl: „Jestli si Pán přeje, abych sloužil, tak tu budu, jestliže ne, tak ať si mě vezme.“ Taková byla jeho odevzdanost do vůle Boží.

Co si z toho můžeme dnes vzít? Samozřejmě na prvním místě dobročinnost, to je přeci to nejdůležitější, protože to čteme i v Písmu svatém: „Řekne-li někdo: „Miluji Boha“, a přitom nenávidí bratra, kterého vidí, nemůže přece milovat Boha, kterého nevidí.“ (1 J 4,20) To je jasné i pro dnešek. Příhodou u brány to bylo tenkrát jasně ukázáno, že žebráka, který jako by byl Kristus, on oblékl. Přesně podle evangelia:

„Byl jsem nahý a oblékli jste mě.“ Tak toto je výzva svatého Martina i pro dnešek.

A potom je to jeho pevná víra a umění dokázat přijmout vůli Boží. To vše potom osvědčoval jako biskup, který byl pokorný. Úžasná je ta příhoda z jeho života, když byl volen biskupem. Martin volbu nechce přijmout, bojí se. Aby ho nenašli, schoval se mezi husy, ale ty ho samozřejmě hned prozradily. Přesto ho biskupem zvolili, věděl, že je to Boží vůle, tak to také přijal. Ale přijal to jako kříž. Svou biskupskou funkci plnil rádně.

Proto si myslím, že přes to sedmnáctisetleté překlenují je svatý Martin pořád moderní. Také proto, že je jako Kristus „druhý Kristus“, protože světec má být vždycky druhým Kristem. Svátek svatého Martina je jakoby posledním svátkem před dobou adventní, a i proto je doprovázen lidovými zvyky. V běžném selském životě se u sedláků sloužovalo do Martina. Atributem svatého Martina je mimo jiné i husa, také proto, že se k nim při své biskupské volbě schoval. Dříve se více adventní doba chápala jako doba postní a husa bylo poslední nepostní lepší masité jídlo před adventním půstem, který skončil až po půlnoci Štědrého dne, na Boží hod vánoční.

Dnes se také obnovují, nebo spíše zavádějí svatomartinské průvody s dětmi se světýlky, s lampiony podle německého zvyku. U poutních kostelů svatého Martina byly světelné průvody už od středověku. Snad to mělo symbolizovat očekávání světla Kristova, anebo že sám Martin byl takovým světlem, protože každý světec je světlo. V předadventní a adventní době je už málo denního světla, dřív se nesvítilo jako dnes. I dnes máme v této době pocit, že potřebujeme více světla. Světlo je symbol Krista. Symbolizovalo to tedy Krista, světlo národů.

Životopis

Svatý Martin se narodil asi r. 316 v Sabarii (Szobathely, dnešní Maďarsko), zemřel r. 397 v Candes (Francie). Jako syn důstojníka římské posádky začal v Itálii vojenskou kariéru. V Pavii se seznámil s křesťanstvím a rozhodl se pro křest. Po

odchodu z armády žil jako poustevník, stal se knězem a v Ligugé poblíž Poitiers založil nejstarší klášter. Konal misie i zázraky. V r. 371 se stal biskupem města Tours a apoštolsky působil v širokém okolí až do 80 let. Nad jeho hrobem v Tours, který se stal cílem mnoha poutníků, byla postavena velká bazilika. Za Francouzské revoluce byla zničena, ale úcta k němu se nepřestala šířit. Ve Francii mu prý bylo zasvěceno přes 3600 kostelů a klášterů. Další v Itálii, Německu, Rakousku a v Uhersku. V hlavním městě Slovenska je mu zasvěcen nejvýznamnější dóm. Jeho jméno nesou některá města i ostrov v Karibiku. Podrobný životopis sv. Martina nám zanechal jeho současník a spisovatel Sulpicius Severus (363 - 425) z Aquitanie. (Zdroj: www.catholica.cz)

Obraz svatého Martina

Oltářní obraz svatého Martina pochází z kostela svatého Martina ve Vidhosticích. Autor není znám. Obraz sv. Martina je uložen ve sbírkách litoměřické diecéze. V nedávné době jej zrestaurovala akademická malířka Eva Votočková.

Kostel sv. Martina ve Vidhosticích byl v minulých letech v tak špatném stavu, že se 8. července 2005 zřítla jihozápadní část jeho věže. Dnes je kostel z iniciativy Františka Černíka a jím založeného občanského sdružení z velké části opraven.

Připravila Marie Koscelníková

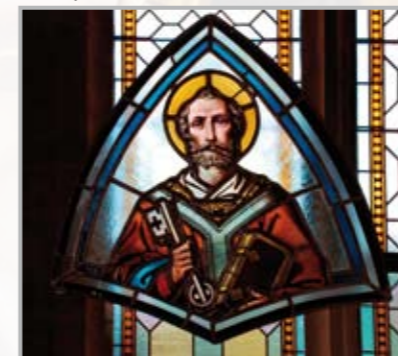

Sv. Martin

Vitráže chrámu Nanebevzetí Panny Marie v Mostě

Procházka mezi okny děkanského kostela

V síňovém chrámu Nanebevzetí Panny Marie v Mostě, který pochází z poloviny 16. století, byly až do doby jeho nuceného a unikátního přesunu instalovány v oknech vitráže z konce 19. století. Byly sejmuty a koncem letošního června po náročné rekonstrukci představeny opět veřejnosti. Rekonstrukce mohla být realizována jen díky velkorysému finančnímu podpoře Ústeckého kraje, který na obnovu vitráží vynaložil v předcházejících letech více než 16 milionů korun. Ozdobná okna jsou dílem vídeňské školy z konce 19. století a stávají se tedy opět součástí mostecké gotické stavby.

Sv. Petr

Z vývoje zasklení chrámových oken

Vitrážové okenní výplně dotvářely po celý vrcholný i pozdní středověk mystickou atmosférou sakrálních staveb a mnohdy tvořily obsáhlé cykly interiérové výzdoby. Od 16. století pozvolna uvolnily malované výplně místo čirému zasklení, které zejména v období baroka umožnilo díky přímému dopadu světla zdůraznit architektonické kreační prvky výzdoby interiéru.

Teprve návrat k historickým slohům 19. století a romantické „znovuobjevení“ středověku oživilo zájem o zapomenuté umění vitrážové sklomalby. V podstatě všechny puristické obnovy sakrálních architektur byly doprovázeny i osazováním nových vitrážových oken. Na jejich zhotovení se podílely nově vznikající ateliéry a dílny, které využívaly rozsáhlé předlohy a vzorníky a někdy spolupracovaly i s renomovanými umělci.

Výsledek těchto komplexních puristických obnov, které mnohdy zničily hodnotné barokní vybavení a výzdobu, vedl na přelomu 19. a 20. století v tehdejších umělecko-historických

kruzích k negativnímu hodnocení dobových vitráží, které charakterizoval například renomovaný umělecký historik Max Dvořák jako „nesamostatnou hanebnou práci sestavenou dle vzorníků“.

S odstupem bezmála století je však nutné stále přetrvávající nevšímavý postoj k vitrážím druhé poloviny 19. a počátku 20. století přehodnotit a vnímat je jako nedílnou součást hodnoty památkového objektu. Jejich počet se v důsledku likvidace či devastace sakrálních staveb v průběhu 20. století výrazně snížil.

Severní Čechy, oblast Novoborska a Liberecka, představovaly v období přelomu 19. a 20. století jedno z center dobové produkce vitráží. Jednalo se zejména o pobočky žitavských ateliérů Richarda Schleina, Carla Ludwiga a posléze jeho syna Kurta Türckeho v Hrádku nad Nisou, o dílnu Heinricha Hesseho v Novém Boru a dílnu Carla Meltzera v sousední Okrouhlé. V Okrouhlé je dodnes dochována chátrající unikátní vzorkovna Carla Meltzera ve formě závěru gotického kostela. Činnost těchto dílen zasahovala i na Mostecko.

Nová okna kostela

Stejně jako u většiny středověkých staveb nemáme ani v případě mosteckého děkanského kostela dochované malované vitrážové zasklení z doby stavby chrámu. Můžeme se pouze domnívat, že i zde rozhodující plochu okenních výplní tvořilo čiré prosklení v geometrickém rastru doplněné o nevelké malované terče s cechovní a heraldickou symbolikou, jichž se dochovalo pouze pět. Soubor nových vitrážových oken vznikl v souvislosti s celkovou puristickou úpravou interiéru mosteckého kostela od 80. let 19. století do počátku 20. století a stylově navazoval na tehdejší dovybavení chrámu novogotickými bočními oltáři a eklektickou šablonovou výmalbou. Podobně jako v jiných případech jsou archivní zprávy a dokumenty k jejich pořízení značně torzální, a tak reálnosti dílny a donátory můžeme určit pouze u části z nich. V podstatě anonymní zůstávají autoři výtvarných návrhů především figurálních motivů.

Velké okenní vitráže s geometrickým rastrm zhotovila firma Carla Ludwiga Türckeho z Hrádku nad Nisou, částečně též J. Sywaltera z Prahy v období 80. až 90. let 19. století. Série menších spodních vitrážových oken vznikala v závislosti na jednotlivých donátořech od počátku 80. let 19. století především v renomovaném vídeňském ateliéru dědiců jednoho z obroditelů zaniklého umění sklomalby a vitráže Carla Geylinga. Uplatnění došel i Královský bavorský ateliér sklomalby Franze Xavera Zettlera při uměleckém ústavu v Mnichově a zatím neidentifikovaná dílna, snad ateliér Richarda Schleina v Hrádku nad Nisou, uplatňující již secesní výtvarné vlivy.

Celý soubor je pozoruhodný jak pestrou paletou zastoupení různých výtvarných projevů, tak zastoupením světců v našich podmínkách málo obvyklých, některých milostných mariánských vyobrazení a v jednom případě dokonce portrétů donátorů. Má nezanedbatelnou výpovědní hodnotu jak z hlediska vývoje uměleckého řemesla, tak z hlediska historického či heraldického.

Sv. Petr Canisius (1521 - 1597), jezuita, zakladatel řádových škol a seminářů, zasloužil se mj. o obnovu katolické víry v Čechách.

Osud oken děkanského kostela od transferu k dnešku

V období před přesunem děkanského kostela byly vitráže demontovány a uloženy do transportních beden s úmyslem instalovat je po ukončení přesunu zpět. K tomu však již nedošlo, neboť za tehdejší politické situace namáhavě probíjovaný koncept dokončení a zpřístupnění interiéru děkanského kostela ve formě galerijní expozice předpokládal restaurování interiéru do období starších his-

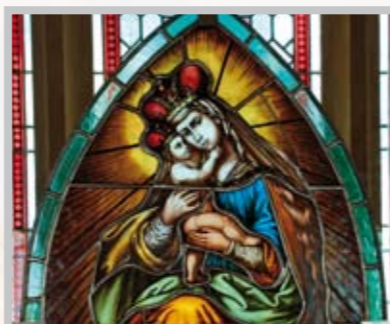
propouštějícího do obnoveného prostoru světlo v intenzitě odpovídající období 16. až 18. století.

Tento koncept vedl sice k výraznému prosvětlení do té doby temného prostoru, avšak s negativním dopadem na vysoce cenné vystavené exponáty z hlediska klimatických změn a působení světelných paprsků. Vzniklý problém musel být řešen již v 90. letech 20. století osazením speciálního ochranného prosklení do oken kaplí.

Díky podpoře Ústeckého kraje mohlo být v letech 2008 až 2010 realizováno restaurování po desetiletí depopovaných vitrážových oken s cílem jejich zpětného osazení. Jak se však ukázalo při odborných měřeních, původní vitrážová okna dolních kaplí nemohla splnit nároky kladené na ochranu zde vystavených cenných exponátů ve srovnání se stávajícím ochranným zasklením.

Z tohoto důvodu byla osazena na původní místa pouze velká okna horní etáže, zatímco okna kaplí dolní etáže bylo rozhodnuto prezentovat formou specializované expozice, která návštěvníka seznámí s jejich historií a obsahem. Tato instalace nebrání jejich možnému osazení na původní místa v budoucnu, pokud dojde ke změnám stávající náplně interiéru. Současně umožňuje hlouběji se seznámit s podstatou a náplní tohoto donedávna opomíjeného uměleckého řemesla.

Restaurování (a osazení) vitráží provedla společnost RenoArt s.r.o. z Dvora Králové nad Labem a firma Vítězslava Zilvara Vitraj glass z Opočna.

Milostný obraz P. Marie Pomocné

Kostel v datech

Pozdně gotický kostel byl vystaven podle plánů Jakuba Heilmanna ze Schweinfurtu na místě vyhořelé, raně gotické baziliky. Stavba započala roku 1517 a trvala bezmála sto let. Ještě před dostavbou věže v roce 1602 jej vysvětil arcibiskup Z. Berka z Dubé. Při likvidaci starého města Mostu, z důvodu těžby uhlí, se v roce 1975 uskutečnil unikátní transfer kostela o 841,1 metru. Pro veřejnost je opět otevřen od roku 1988. Kostel Nanebevzetí Panny Marie v Mostě je kulturní památkou, ve správě Národního památkového ústavu Územního odborného pracoviště v Ústí nad Labem.

Vít Honys, Jiří Bureš,
NPÚ ú.o.p. v Ústí nad Labem
Připravila Jana Michálková

Otevírací doba:**Duben, říjen:**

středa až neděle

9.00 – 16.00 hodin

Květen – září:

úterý až neděle

9.00 – 18.00 hodin

Listopad, březen:

pouze pro předem ohlášené návštěvy

Děkanský kostel Nanebevzetí P. Marie v Mostě.

torických etap s prezentací okenních výplní ve formě neutrálního zasklení

35 let od přesunu kostela Nanebevzetí Panny Marie v Mostě

Kostel Nanebevzetí Panny Marie v Mostě byl 8. února 2010 s účinností od 1. července 2010 vyhlášen národní kulturní památkou. Svou proslulost získal především svému přesunu v roce 1975.

Kostel byl naložen na padesát tři čtyřnápravové vahadlové podvozky a po přepravní dráze 160 metrů dlouhé, která byla během přesunu za kostelem demontována, a před kostelem opět montována, byl přesunut po dráze 841,1 m dlouhé, průměrnou rychlostí 2,16 cm za minutu. Přesun trval od 30. září do 27. října 1975. Po usazení kostela byly provedeny restaurátorské práce a přikročeno k instalaci expozice.

K zachování vnitřního zařízení mosteckého kostela svým způsobem přispěl i P. František Pospíšil SDB. Na své tehdejší zaměstnání vzpomíná: „Jako zaměstnanec Uměleckých řemesel Praha jsem byl pověřen správou depozitáře, kde se ukládalo veškeré vnitřní zařízení kostela, včetně zvonů, varhan, kružby oken a vitráží. Tím, že jsem pro každou věc založil kartu se všemi údaji i místem uložení a podařilo se mi zavést přehlednou kartotéku, jsem zabránil rozkradení uložených artefaktů.“

Nejvýznamnější částí kostela byly klenby. Pro přesun musely být zevnitř zpevněny železobetonovou konstrukcí. Restaurátorské práce na nich pro-

vedl akademický sochař Bořivoj Rak se svými spolupracovníky. „Sestavil jsem tým restaurátorů, většinou mladých lidí. Restaurovali jsme kamenné části. Odstraňovali nátery, které byly druhotné, i části, které zůstaly po regotizaci z romantického období. Odstranění nátěrů odhalilo nádherné pískovcové části, kde se zachovaly nesčetné kamenické značky. Při odstraňování přemaleb na svornících jsem nacházel původní polychromie. Po roce 1990 jsme osadili i další části vnitřního zařízení, včetně kříže na věži kostela, které tam v době prvních rekonstrukčních prací být nesměly.“

Marie Koscelníková

Barokní lidová zbožnost ve světle knih zázraků jezuitské poutní místo Bohosudov u Teplic

Pokračování z minulého čísla

Knihy zázraků

Při poutních místech vznikaly knihy zázraků jako soupis pamětních zápisů na základě osobního svědectví, dopisu, či jiných svědeckých výpovědí. Zázračná vyslyšení bývala ručně zapisována správci poutních kostelů. Na poutní místa bývala doručována písemně či v podobě ústního svědectví. Tato svědectví byla na poutním místě archivována a pak bývala přepisována do knih zázraků.⁶ Buď v plném znění nebo ve zkrácené podobě, to záleželo na autorovi. Ručně zapsané dokumenty jsou spíš pramenem osobní povahy.

Po vynalezení knihtisku se objevily i tištěné knihy zázraků. Ty často doprovázejí ilustrace. Jejich vydávání pokračovalo i v době baroka. Knihy nejčastěji navštěvovaných a oblíbených poutních míst se dočkaly i několika vydání. Tato díla sloužila především k propagaci a rozšíření povědomosti o poutním místě mezi věřící. Byla vydávána až s určitým časovým odstupem. Zázraky, které v nich byly zveřejněny, prošly výběrem. Záleželo na tom, komu byla kniha zázraků určena - měšťanům, šlechtě, duchovenstvu apod.⁷ Tištěné knihy zázraků, vycházející v době barokní, se snažily o co nejlepší popis události. Je to snaha zaznamenat co nejlépe citové rozpoložení účastníka zázraku, velikost utrpení nemocného, jemuž mohla pomoci již jen nebesa atd.

Knihy mají podobné rozdělení jako mariánské atlasy. Po obvyklé předmluvě následuje historie poutního místa, po níž se v některých případech zařazuje zdůvodnění účty k zázračným a milostným obrazům a jejich popis. Většina textu se věnuje přímo zázrakům a vyslyšením. Zázraky mohly být členěny chronologicky nebo tematicky. Přitom je několik základních informací, které se zapisovaly především. Jedná se o dataci události, jméno, původ, někdy i věk vyslyšené osoby. Věk byl uváděn především u dětí, a to s přesností někdy až udivující. U novorozeňat se věk často uváděl na dny či týdny. U dospělých osob se zápis věku nevyskytuje tak často.

Po základních údajích následoval popis problému, který vyslyšenou osobu trápil. Také bývá zaznamená-

no, co všechno tato osoba podnikla, aby problém vyřešila pozemským způsobem. Poté, co zklamaly veškeré možnosti, obrací se k Bohu. Následuje popis vyslyšení a následně odměnění zázraku formou votivního daru. Nakonec je zařazeno svědectví osob - podpis, pečeť apod.

Pro Bohosudov se dochovaly dvě tištěné knihy zázraků, a to JESU vnd MARIAE | Gnade[n]-Büchlein | Denen verliehen | welche nächst Gott | zu der Schmerzhaften | Mutter Gottes bey jhrem | Gnaden- vnd Wunder-Bild nahe | dem Dorff Maria-Scheina/ | vnter Graupen/ | In Leibes vnd Seelen-Nöthen | ihre Zuflucht genommen. | Auß dero selbst Mündvnd | Schriftlichen Bekanntnussen/ | auch öffentlich auffgehengten | Denck-Taffeln etc.⁸ Kniha je psána německým jazykem. Jiná vydání než vydání z roku 1678 se nepodařilo zjistit. Kniha se dochovala minimálně ve třech exemplářích - v Národní knihovně v Praze, biskupské knihovně v Litoměřicích a v rakouské Národní knihovně. Zachycuje zázraky způsobené milostnou pietou v letech 1608 – 1671, jejímž autorem je anonym z řad Tovaryšstva Ježíšova. A Historia Mariascheinensis jezuitů Joannese Millera⁹, ta je taktéž tištěnou knihou, i když jsou zde jisté odlišnosti. Jedná se sice o knihu zázraků, která se zabývá nejen zázračnými vyslyšeními, ale i historií Bohosudova jako poutního místa a popisem zázračné piety. Zaznamenává i postupné stavební úpravy poutního kostela. V neposlední řadě se zabývá i teologickým rozбором těch proseb, které nebyly vyslyšeny nebo se udály až mnohem později, než o ně bylo žádáno. Teologická nauka je nedílnou součástí knihy.

V zázračných vyslyšeních zaznamenaných v Jesu und Maria Gnadenbüchlein, celkem jich bylo zaznamenáno dvě stě, převládají uzdravení lidí trpících nemocí pohybového ústrojí (ať už se jedná o ochrnutí, bolesti končetin...) je to 20%. Hned po lidech s nemocí pohybového ústrojí se k pomoci u Bolestné Matky Boží v Bohosudově obraceli lidé se smrtelnými nemocemi (19%). Ta často nebývá blíže specifikována. Jedná se buď o smrtelně silnou horečku, či

jinou nepojmenovanou nemoc, která však člověka vysílila až na pokraj smrti. A znamenala bezprostřední ohrožení života. Následuje velká skupina slepých či lidí s vadami a chorobami zraku (10%). I ti zde hledali vyléčení. Celkem velkou skupinu tvoří lidé, kteří se ocitli v náhlém ohrožení života (7%), po nich ti, co byli zbaveni rozumu (6%). Další jsou různé formy psotníku nebo křečí (5%) a ženy, které zde prosily za šťastný porod (5%). Nezanedbatelnou skupinu tvoří i nekatolíci (4%). Někteří zde hledali pomoc a po vyslyšení přecházejí na křesťanskou víru, jiní se přišli posmívat, a proto je stihl trest Boží. Dále se jedná už o jednotlivé případy, případy magie, zmlácení, němých, žen s nemocnými prsy, zachráněných před utonutím a další. K vyslyšení zázraků docházelo přímo na místě, v kostele, cestou zpět, nebo doma.

Naopak v Millerově knize jsou procentuálně nejčastější případy vyléčení zraku (15%), na druhém místě je uzdravení smrtelného onemocnění (14%), z celkového počtu 142 zázračných vyslyšení. Jako v předěšlém prameni i zde je většina nemocí nespecifikována, pouze je uvedeno, že bezprostředně ohrožovala lidský život. V některých případech si dokonce všichni mysleli, že dotyčný je již mrtev, ale stal se zázrak a on se uzdravil. Větší skupiny tvoří lidé trpící horečkou (11%), nekatolíci (11%), lidé s nádorovým onemocněním (10%). Následují nenadálé a nebezpečné pády, různé choroby pohybového ústrojí, obrny, dna, vady řeči a sluchu a další.

Mgr. Iva Poláčková, doktorandka katedry historie Filozofické fakulty Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, která se tématem článku zabývala ve své bakalářské a diplomové práci

Pokračování v příštím čísle Zdislav

⁶ Zdeňka PROKOPOVÁ, „Auxilium Christianorum, ora pro nobis!“. Barokní knihy zázraků jako dosud málo využitý pramen, in: Časopis pro kulturní dějiny (dále KUDĚJ) 2004/1, Praha, s. 3-16.

⁷ Markéta HOLUBOVÁ, Zázračná uzdravení ve světle svatohorských knih zázraků, in: Český lid 89, 2002/3, s. 219.

⁸ Dále jen Jesu und Maria Gnadenbüchlein
⁹ R.P. Joannes MILLER, Historia Mariascheinensis (Dějiny Bohosudova, mariánského poutního místa mezi Teplicemi a Ústím nad Labem), Brůx 1769. (Dále jen: Historia Mariascheinensis).

MATATJÁŠ

kněz, opora věřících v pronásledování

Dějinné pozadí

Knihy Makabejské nás uvádějí do pohnuté doby 2. stol. př. Kr., kdy celý Přední Východ podléhá královské dynastii Seleukovců, potomků jednoho z nejvýznamnějších generálů dobyvačného vojska Alexandra Velikého. Alexandr Veliký, makedonský král, vyvrátil ve 20. letech 4. stol. př. Kr. Perskou říši a převzal po poraženém „králi králů“, Dareiovi III., titul panovníka celého východního středomoří, Babylonie a Persie až po hranice Indie. Alexandr však umírá po návratu ze svého velkolepého vojenského tažení r. 323 př. Kr. v Babylónu, aniž by stačil konsolidovat svou nově dobytou obrovskou říši a zároveň aniž by ustanovil svého nástupce jako panovníka nad získanými územími. Hned po jeho smrti tedy došlo k válkám o prvenství mezi generály Alexandrova vojska, aniž by se jedinému z nich podařilo strhnout na sebe veškerou moc nad celým dědictvím. V poměrně krátké době se však vykristalizuje rámcové rozdělení moci nad jednotlivými dílčími oblastmi. Egypt získává jako své rodové dědictví dynastie Ptolemaiovců, Syrii a Persii dynastie Seleukovců a Makedonii s Řeckem a Malou Asií dynastie Antigonovců. Palestina

Snaží se kráčet ve stopách svého slavného otce (Antioch III. Veliký) a pokouší se pro svou říši dobýt a podmanit Egypt. To se částečně při jeho prvním tažení podaří, i když později se musí této ambice vzdát. Pro nesmírnou rozsáhlou a kulturně i náboženskou pestrost území, kterému vládne, se rozhoduje k politickým, sociálním i kulturně náboženským akcím, kterými se pokouší vnitřně sjednotit často neslučitelnou rozmanitost své říše. Prosazování řeckého jazyka jako jazyka diplomatického, mezinárodního a obchodního, je již víceméně samozřejmostí, nicméně jenom jazykové mosty mezi podmaněnými národy pro jejich jednotnost nestačí. Antioch IV. chce vytvořit i jednotnou kulturu a nadnárodní náboženství pro své poddané z různých zemí. Zde však naráží na prudký odpor těch židovských věřících, kteří oprávněně považují náboženský synkretismus (sjednocování různých kultů pod jeden náboženský systém) za smrtelně nebezpečný pro jejich výlučnou náboženskou představu Boha, který se nemůže srovnávat s žádným, byl sebevznešenějším pohanským božstvem. Vždyť Hospodin je svrchovaným Pánem – nezobrazitelným, jediným, neuchopitelným lidskými smysly – kdežto pohanská božstva se v národních kultech honosí vyrobenými sochami, které je zobrazují, musí často dělat ve svých rozhodnutích a vládě mnohé kompromisy pro složitou hierarchii celého božského pantheonu kolem nich.

Náboženské pronásledování

První násilný vstup do starých náboženských tradic věřících Židů vzešel jako iniciativa kupodivu od některých zrádných Židů: *Mnozí z lidu šli spěšně ke králi, jenž jim dal svolení, aby zachovávali pohanské zvyky. Podle zvyklostí národů si tedy v Jeruzalémě postavili gymnasion, obnovili si předkožky, zapřeli svatou smlouvu a přidružili se k národům. Zaprodali se a páchali zlo.* Následovala další pohroma, když se král vracel z tažení do Egypta. V zájmu zvýšení hotovosti ve státní pokladně vyplenil a vyloupil jeruzalémský chrám, zanedlouho pak pobořil a obsadil celé město a nastěhoval do něho pohanské obyvatelstvo. První kniha Makabejská nám to líčí prostřednictvím žalozpěvu: *V Izraeli nastal v celé zemi velký smutek: Přední muži a starší úpěli, dívky a mladíci chřadli a ženy pozbyly krásy. Novomanžel zanoval žalozpěv, choť seděla v pokoji a truchlila. Země se zachvěla nad svými obyvateli a všichni Jakobův dům se zahalil hanbou. ... Kvůli protivníkovi uprchli z Jeruzaléma obyvatelé a stala se z něho osada cizinců, byl cizinou svému potomstvu. Jeho zpusťovaná svatyně byla jakoby poušť, jeho slavnosti se proměnily ve smutek, jeho soboty v posměch a jeho čest v opovržení. Jeho slávou se měřilo jeho ponížení a jeho velikost ustoupila smutku.* Poslední a zároveň nejtvrďší ranou bylo znesvěcení chrámu a veřejné náboženské pronásledování pro víru v Hospodina a dodržování starých

náboženských zvyků. Na zápalném obětním oltáři jeruzalémského chrámu byla k veřejné účtě vystavena socha božstva Dia Olympského, jenž se mohl též nazývat podle blízkovýchodních zvyklostí „Baal Šamem“, tedy „Pán nebes“. Lidé byli od nynějška nuceni přinášet své oběti a dary právě tomuto božstvu, přičemž kromě účasti na pohanských bohoslužbách byli též nuceni k pojídání Zákonem přísně zapovězeného vepřového masa, nesměli pod trestem smrti nechávat obřezávat své mužské potomky, nesměli u sebe uchovávat knihy Zákonu, ani je číst a studovat. K veřejným pohanským obětem byli v první řadě nuceni lidé vážení a významní, aby jejich neblahým příkladem odpadali od tradic své víry i prostší obyvatelé. Celé rodiny těch, kteří nechávali přes přísný zákaz obřezávat své syny, byly veřejně popravovány.

Povstání ke svaté válce pod vedením kněze Matatjáše

Tehdy se již skupiny lidí, kteří nebyli ochotni ani pod hrozbou násilí a pronásledování odstupovat od svého náboženského přesvědčení, shlukovaly do odbojných partyzánských jednotek, které se ukrývaly před nepřítelem v horách a na poušti. Velikou slabostí těchto bídně ozbrojených skupin však bylo úzkostlivé dodržování sobotního klidu. Toho listivě využíval bezohledný protivník, který útočil na rozptýlené zoufalce právě v sobotu, kdy přísný náboženský zákaz znemožňoval věřícím bránit se zbraní v ruce.

Tímto podlým způsobem bylo v první vlně pobito mnoho Židů. A tak, z existenční nutnosti, se povstalci dohodli, že pro obranný boj je nutné vzít do rukou zbraň i v den sobotního posvátného klidu, aniž by to znamenalo hříšné porušení posvátných předpisů: *Bojujme proti každému muži, jenž by nás v sobotní den napadl, a tak všichni nepomřeme, jako pomřeli naši bratři ...*

Tehdy se vyprofiluje jedna kněžská rodina sídlící ve městě Modeinu. Otec, kněz Matatjáš, má pět synů, z nichž jsou nejvýznamnější pozdější vůdci povstání: Juda, zvaný Makabejský, Jonatan a Šimon. Matatjáš, když jej přemlouvá královský úředník, aby on jako příklad pro ostatní lidi odstoupil od víry otců, pronese: *I kdyby ho (krále) poslechly všechny národy usazené v králově říši a podřídily se jeho nařízením a každý zradil bohoslužbu svých otců, budeme se já, mí synové a mí bratři držet smlouvy svých otců. Bůh nás chraň, abychom opustili Zákon a řády! Nebudeme poslouchat královny příkazy. Neuchýlíme se od svého náboženství napravo ani nalevo.* Královského úředníka, který ke zradě víry vyzýval, usmrtil, společně s obětujícími Židem, rozbořil oltář určený k pohanskému kultu, shromáždil své syny a s nimi ještě skupinu dalších lidí, kteří se nechtěli podvolit náboženskému násilí, a společně utekli do hor. Zde začíná tzv. Makabejské povstání.

R.D. Jiří Voleský

Alexandr Veliký v jeruzalémském chrámě (1736). Sebastiano Conca.

zůstává jako hraniční území „jablkem sváru“ mezi Ptolemaiovcí a Seleukovci. Pro naši dobu Makabejských válek je důležité datum 200 př. Kr., kdy seleukovský král Antiochos III. Veliký, po předcházejících četných vítězstvích, získává na Egyptě Palestinu, která od té doby až do nástupu Římanů zůstává v hegemonii Seleukovské říše. A to se už blížíme k období, o němž vypráví biblické knihy Makabejské.

Antioch IV. Epifanes

Seleukovský syrský vládce, jenž vyvolává makabejské povstání, se jmenuje Antiochos IV. Epifanes a vládne v letech 175-164 př. Kr.

Makabejská. Wojciech Stattler (1850)

Kristus

pokrm na cestě k věčnosti

Dokončení z minulého čísla

Pokrm na cestu

Křesťan byl sice iniciačními svátostmi uveden do tajemství Krista, do tajemství jeho smrti a vzkříšení, to ale neznamená, že by se měl v okamžiku svého křtu zastavit a nepostoupit nikam dále. Toto tajemství totiž dosud neprožívá v plnosti, dosud jej plně nechápe a jeho život tomuto tajemství zcela neodpovídá. Má spět i nadále k dokonalosti, k plnějším sjednocení s Kristem, které jednoho dne vyvrcholí v životě věčném. Pokud ale člověk Krista, který nechává křesťana dozrát do plné zralosti Božího obrazu, nepřijímá, nemůže dospět ke svému naplnění. Ambrož píše: „Království Boží není z tohoto světa. Člověk se tedy nemůže rovnat Bohu, má se mu však podobat. Plným Božím obrazem je totiž pouze Kristus, neboť v něm nachází výraz jednota slávy Otcovy. Spravedlivý člověk je oproti tomu utvořen k Božímu obrazu, když napodobuje božský život, pohrdá pozemskými radostmi a přijímá Slovo, které nás sytí životem. Kristovo tělo jíme také proto, abychom se mohli účastnit věčného života.“

Milánský biskup vybízí, aby křesťan přijímal Krista denně. To neznamená nutně denní účast na slavení eucharistie, byť ji Ambrož doporučuje, ale rozumí se tím právě toto každodenní přijímání Krista coby chleba života. Mezi tímto „všedním“ a „eucharistickým“ přijímáním Krista však neexistuje žádná průrva, propast. Je to tentýž Kristus, který se dává jako pokrm a jako nápoj.

Odpuštění hříchů

Křesťan má denně na svém těle nést smrt Páně, aby mu byly odpuštěny hřichy, a tak dospět k plnosti tajemství, do nějž byl uveden křtem. Má se proto naučit žít v chudobě a nedostatku, avšak z bohatství Kristova. Má se živit jeho odpuštěním, a mít tak den co den ve své smrtelnosti účast na Kristově vzkříšení. Sjednocení s Kristem v jeho Slově a v eucharistii tvoří součást tohoto duchovního dozrávání. Eucharistie je tedy místem, kde křesťan dochází k odpuštění hříchů.

Svatá zpověď, tak jak ji známe v dnešní podobě, se rodí až později a církevní pokání se udělovalo v prvních staletích obvykle pouze v případě velmi závažných provinění. Křesťané si proto někdy nebyli jisti, zda jim mohou být hřichy odpuštěny. Proto Ambrož klade takový důraz na Krista, v němž je odpuštění hříchů. Neustále opakuje, že křesťan může každodenním pokáním dojít k odpuštění. V něm klíčovou úlohu sehrává právě eucharistie, která učí křesťana žít v postoji toho, komu jsou každý den odpuštěny hřichy. Tak jako je Kristus v eucharistii reálně přítomen, takto reálně také odpouští hřichy tomu, kdo jej přijímá.

Jak je to možné? Eucharistie je účastí na Kristově vykupitelské oběti, která přinesla odpuštění hříchů. Křesťan má svou účastí na ní na tomto smíření s Bohem, které Kristus získal, podíl. Zároveň nás osvobozuje od veškerého hřichu a připravuje pro věčný život s Bohem. Nezapomínejme ale na to, že k eucharistii i podle Ambrože smí přistoupit jen ten, kdo byl křtem ponořen do Kristovy smrti a byly mu proto odpuštěny hřichy. Také pokřtěný, který se dopustil závažného hřichu, k oltáři přistoupit nemůže, ale musí se nejprve smířit s Bohem a s církví.

Eucharistie – Kristův stůl

Na eucharistii nemá podíl jen sám věřící či dokonce celá církev. Stává se totiž stolem, z něhož se sytí i sám Kristus, který ve věřících přebývá. Ten, kdo přijímá Krista, totiž čerpá u vodních proudů, tj. u křestního pramene, a stává se „zahradou uzavřenou“, která může nést ovoce. Do této zahrady vstupuje Kristus, aby se stal v zahradě své církve a v nitru každého pokřtěného, který vydává ovoce, spolustolovníkem. Sám Kristus v této chvíli „žije“ z eucharistie, a stává se tak pro věřícího vzorem, který má křesťan následovat. Stejně jako Kristus má křesťan přistupovat k eucharistii a žít s ní.

Duchovní sňatek

Křesťan se v okamžiku svého včlenění do církve, která je snoubenkou Kristovou, sám stává snoubenkou Kristovou. Krista-Snoubence

dožívá stále více a hlouběji, protože jej přijímá v jeho slovu a v pokrmu a nápoji. Smrt pak představuje svatební komnatu, v níž se duše (nyní již nevěsta) s Kristem-ženichem spojuje. Eucharistie je ovšem momentem, kdy vztah snoubence a snoubenky, uzavřený ve křtu, přivolává toto naplnění. Ambrož píše: „Vnitřní komnatou církve je tělo Kristovo. Král ji uvedl do všech nejnižších tajemství, dal jí klíče, aby mohla otevřít truhlice s poklady poznání posvátných skutečností, aby mohla otevřít dokořan bránu, která byla prve zavřena, aby poznala milost odpočinutí, spánek zemřelého, moc vzkříšení. V této vnitřní komnatě nevěsta objevila dílo ospravedlnění Pána Ježíše. Jaké je to dílo? O tom není pochyb: svátosti křtu.“

Svátosti křtu zde označují „iniciační svátosti“ – právě ony jsou místem setkání obou snoubenců. Eucharistie, která je jednou z nich, aktualizuje, obnovuje, zpřítomňuje to, do čeho je křesťan křtem uveden. Snoubenecký vztah mezi Bohem a duší a mezi Bohem a církví zobrazuje Ambrož často za pomoci výkladu Písne písni. Ambrož říká: „Kristus pase svou církev právě svátostmi, které upevňují duši [věřících], a když vidí jejich pokrok, v němž je milost, říká církví: „Jak krásné jsou tvé prsy, sestro, má snoubenko, jsou krásnější než víno, vůně tvých šatů je nad všechny vůně. Ze rtů ti kane strdí, sestro, má nevěsto, zahrada uzavřená jsi, zapečetěný pramen.“

Pozvání na hostinu vtělené

Moudrosti

Duchovní cesta, na kterou Ambrož zve pokřtěné, je stezka eucharistická. Kristus stojí na vrcholu výstupu, který má křesťan podniknout, a sám si toho, který se za ním vydal, přitahuje k sobě. Eucharistie tedy představuje pozvání vtělené Moudrosti, Krista, na hostinu, při níž snoubenec Kristus sytí snoubenku (církev a duši) sám sebou, pokrmem a nápojem, a střízlivě ji opájí svým duchem, aby ji přivedl k plnému patření na Boha a k radosti z něho.

David Vopřada, t.č. studuje o Římě

Misie, jež je zaměřena na lidi, kteří nejsou spojeni s životem církve, musí v určitém smyslu vyjít za hranice našich shromáždění, ven z kostelů. Někteří misionáři oslovují lidi na ulici, jiní dokonce chodí dveře od dveří. Kdo to nezkoušel, často namítá: „Vždyť to dělají svědkové Jehovy, lidé si budou myslet, že jsme jako oni.“ Myslím si, že je to horší. Zkuste si udělat průzkum toho, co si lidé pod slovem věřící představují. Člověka nesvobodného, který má jen strach, kterého v jeho církvi zmanipulovali. Myslí si to, co přesně odpovídá jejich zkušenosti, kterou na veřejnosti bohužel nemohli udělat s nikým jiným než se svědky Jehovy. Katolíci, kteří jsou zpravidla ukrytí, jim jejich dojem nemohou tak snadno změnit. Lidé si opravdu často myslí, že jsme jako svědkové Jehovy. Dříve se mi i stávalo, že když jsem byl někde v řeholním hábitu, občas někdo utrousil na moji adresu: „Ty svědky Jehovy nemám rád.“ Reakce lidí na oslovení při misiích nejsou většinou nepřátelské. Už vícekrát jsme slyšeli: „Hovořil jsem o víře s druhými, ale vy jste jiní, takoví nenásilní.“ Jistě tam může hrát roli i lidská zrlost v otázkách víry¹. Přesto jde o něco většího. Všechny různé „hlasatele evangelia“, kteří nesouvisí s apoštoly, nikdo neposlal a to, co dělají, dělají „jen jako lidé“.

Proroci Starého zákona dostali své poslání od samotného Boha. Například Izaiáš píše o svém poslání: Vtom jsem uslyšel hlas Panovníka: „Koho pošlu a kdo nám půjde?“ I řekl jsem: „Hle, zde jsem, pošli mne!“² Podobně popisuje své poslání Amos Amos Amasjášovi odpověděl: „Nebyl jsem prorok ani prorocký žák, zabýval jsem se dobytčím a sykomorami. Hospodin mě vzal od ovcí, Hospodin mi rozkázal: „Jdi a prorokuj Izraeli, mému lidu!“³ Stejně hovoří i prorok Jeremiáš: Stalo se ke mně slovo Hospodinovo: „Dříve než jsem tě vytvořil o životě matky, znal jsem tě, dříve než jsi vyšel z lůna, posvětil jsem tě, dal jsem tě proročím za proroka.“⁴ Nato jsem odpověděl: „Ach, Panovníku Hospodine, neví, jak bych mluvil. Jsem přece chlapec.“ Ale Hospodin mi řekl: „Neříkej: Jsem chlapec. Všude, kam tě pošlu, půjdeš, a všude, co ti přikážu, řekneš.“⁵

Tato poslání jsou předobrazem poslání osoby Slova v Ježíši Kristu: „Já jsem se proto narodil a proto jsem přišel na svět, abych vydal svědectví pravdě.“⁶ Apokalypsa přímo nazývá Ježíše svědkem.⁷

Po Ježíšově odchodu má o něm svědčit Duch svatý a církev. Ježíš přímo říká: „Až přijde Přímloce, kterého vám pošlu od Otce, Duch pravdy, jenž od Otce vychází, ten o mně vydá svědectví. Také vy vydávejte svědectví, neboť jste se mnou od začátku.“⁸ Jan Pavel II. v encyklice Dominum et Vivificantem tato slova přímo vysvětluje: *Apoštolové byli přímí, očiti svědkové, poněvadž „slyšeli“ a „na vlastní oči viděli“, „spatřili“, a dokonce „se svými rukama dotýkali“ Krista, jak dotvrzuje na jiném místě evangelista Jan. Toto lidské, očité a „dějinné“ svědectví o Kristu se spojuje se svědectvím Ducha svatého: „Ten vydá o mně svědectví.“ Ve svědectví Ducha pravdy má lidské svědectví apoštolů nejvyšší oporu. Později v něm jako vnitřním základem našlo oporu pokračování tohoto svědectví o generacích Kristových učedníků a uyznavačů, které během staletí následovaly jedna po druhé.*

Jestliže nejčastěji a nejpříměji zjevením, jímž se Bůh otevřel lidstvu, je sám Ježíš Kristus, pak svědectví Ducha pravdy inspiruje, zaručuje a uto-

zuje jeho spolehlivé hlásání kazatelskou činností a v apoštolských dokumentech, kdežto svědectví apoštolů zajišťuje jeho vyjádření lidskými slovy v církvi a v dějinných listech.⁹ Ježíš sám dává pokyn učedníkům: „Ale dostanete sílu Ducha svatého, který na vás sestoupí, a budete mi svědky v Jeruzalémě a o celém Judsku, Samařsku a až na sám konec země.“¹⁰ A nakonec svědectví církve o Ježíšovi začalo o Letnicích. Apoštolové na tom nebyli o moc lépe než my. Dveře ze strachu zavřené. Modlí se, zjevuje se Duch svatý a oni vycházejí ven a těm, kteří ukřižovali Ježíše, jasně říkají, že Ježíš je Pán a Mesiáš. K tomu ale přichází druhý moment: jejich zvěst padá na úrodnou půdu! Duch svatý v té chvíli hýbe i nitrem jejich posluchačů. Přesto na konci vypravování o celé události je řečeno: „... těm, kterým to bylo dáno“, to znamená ne všem.

Kdo chce evangelizovat, musí si být ve své víře jistý dvěma věcmi: že k tomu má poslání od Boha a že k tomu dostává sílu Ducha svatého. Přesněji řečeno, že nejde o jeho iniciativu pro Boha, ale že jde o Boží iniciativu ohledně nás lidí, na které se on sám podílí jako její nástroj. Svátý Pavel přímo říká: „Ale jak mohou vzít toho, v něhož nevěřili? A jak mohou uvěřit v toho, o kom neslyšeli? A jak mohou uslyšet, není-li tu nikdo, kdo by ho zvěstoval? A jak mohou zvěstovat, nejsou-li poslání? Je přece psáno: Jak vítány je příchod těch, kteří zvěstují dobré věci!“¹¹

Jak tuto jistotu získat? Tuto otázku převedme na jinou: „Jak můžeme být naplněni Duchem svatým?“ Přítomnost Ducha svatého v našem nitru je vždy spojená s milostí. Milost sama je stvořená kvalita, která je přímo podíllem na Ježíšově milosti. Způsob, jak nám Ježíš jako naše hlava předává svou milost, jsou svátosti církve a jeho různé zvláštní dary. Především jsou to iniciační svátosti.¹² Tyto svátosti nás sjednocují s Ježíšem. Nakolik se v našem životě toto sjednocení podaří, z toho plyne celý úspěch evangelizace. Další „prostředek“ jak dosáhnout milost je modlitba. Každá misie musí začít modlitbou. Jak za sebe, aby nás Bůh poslal¹³, aby nás osvětlil a posilnil Duchem svatým, tak i za požehnání pro ty, s kterými se chceme o evangelium dělit svým svědectvím. Poslední a důležitý prostředek k přijetí milosti je vlastní obrácení. Obrácení spočívá v odklonu od principu „sami si určíme, co je dobré nebo zlé“ k přijetí Boží koncepce. V oblasti evangelizace to znamená i očistit si cíle, které evangelizací sledují. Musíme vědomě přijmout Boží důvody k evangelizaci. Bůh se zjevil, aby ho lidé poznali, a mohli se tak pro něho svobodně rozhodnout. Je to Boží dar lidem, který jim přináší spásu, vysvobození a mění jejich život. Pokud jdeme evangelizovat, musíme sami toto dobro lidem přát. Důvodem k evangelizaci by neměla být snaha získat lidi, abychom zachránili kolikoliv..., počínaje svými pastoračními projekty přes farnost, nebo dokonce i církev. Není ani dobře chápat evangelizaci jen jako „lov duší“ a nějak zkoumat a počítat své výsledky.

To má své praktické důsledky. Pro toho, kdo by chtěl evangelizovat, musí být život v milosti posvěcující samozřejmostí. V podstatě je i „normální“ v milosti posvěcující žít. Hřích do života věřícího nepatří. Další věc je, že to, co říkáme v rozhovoru, není samo o sobě sto pohnout druhého člověka, to musí učinit sám Duch svatý. Naše svědectví nebo vyznání víry je příležitost k tomu, aby jeho adresát uvěřil. Může tak svědectví víry vydat i běžný věřící, i když nezná nic víc z teologie katolické církve než prostě vyznání víry,

Naše svědectví se má stát určitým darem.

Nakonec při evangelizaci je výrazná přítomnost Ducha svatého formou jeho mimořádných zdarma daných darů, které slouží prospěchu jiných, charismat. Svátý Tomáš ve své Teologické sumě¹³ dělí charismata do dvou druhů: pro učení víře a pro potvrzování víry. Do prvního druhu patří pevnost víry, poznání Božských věcí a rozpoznání neviditelných Božích věcí v lidském životě. Do druhého druhu patří přímé projevy Boží moci: uzdravení těla, znamení na přírodě, prorocství, dar jazyků a rozpoznání srdce. Z tohoto úhlu se evangelizace neděje jen slovy, ale i znamením, vyslyšenou modlitbou. Příkladem světce, který proslul při evangelizaci především znamením, je sám svátý Dominik, zakladatel našeho řádu. Vyprosil život třem mrtvým, při putování spolu s německými poutníky dokázal celé tři dny kázat německy, i když jazyk neuměl atd.

Tato charismata většinou spojujeme se svatými. Podle naší zkušenosti se ale dostaví, jakmile se odhodláte vyjít. Snad na závěr jeden příběh z Ústí nad Labem: Někdy v pondělí jsem šel na poštu poslat nějaké peníze. Vzal jsem si složenku, sedl ke stolku a vyplnil ji. Když jsem se chtěl zvednout, oslovil mě starší muž a pár větami mi svěčil svou velikou bolest. Místo různých dobrých rad jsem prostě řekl: „Já se za vás pomodlím. Jak se jmenujete křesťaním jménem?“ Řekl mi ho. Pak jsem jen prostě řekl jednu větu: „Otcě, uzdrav bolest N., ve jménu Ježíše Krista.“ Pak jsem se rozloučil, šel do kláštera a na celý případ zapomněl. Ve středu za mnou přišel ten pán do kláštera. Sám mi řekl, že hned po modlitbě zažil, jako kdyby dostal injekci morfia. Začal potom praktikovat, sám se modlil a skutečnost, která ho trápila, se do roka kladně vyřešila. To je jeden z případů, ze seznamu věcí, které se při misiích nebo evangelizaci staly. A atmosféra v misijním týmu připomíná často Letnice, protože misie jsou jejich přímým pokračováním.

P. Jan Rajlich OP

¹ Zralý člověk akceptuje svobodu druhého člověka (pozn. autora).

² Iz 6,8.

³ Am 7,14.

⁴ Jer 1,4-7.

⁵ Jan 18,37.

⁶ Zj 3,14. Je to proto, že zjevuje Otce, ale i právě povolání člověka (pozn. autora).

⁷ Jan 15,27.

⁸ (5).

⁹ Sk 1,8.

¹⁰ Řím 10,14-15.

¹¹ Křest, biřmování a eucharistie (pozn. autora).

¹² „Zde jsem, Pane, pošli mě“ (podle Iz 6,8).

¹³ ST I-II, q. 111 a. 4. (3).

Citovaná literatura

1. Bible. Bible. Písmo svaté Starého a Nového zákona, Český ekumenický překlad. Praha: Česká biblická společnost, 1995. ISBN 80-85810-08-5.
2. Jan Pavel II. Redemptoris Misio. O stálé přítomnosti misijního poslání. [překl.] Dolores Smitšková OP. Praha: Zvon, 1994. ISBN 80-7113-101-6.
3. Tomáš Akvinský. Sancti Thomae Aquinatis SUMMA THEOLOGIAE. Summa Theologiae. [Online] Krystal OP. [Citace: 09. 11 2010.] <http://www.krystal.op.cz/sth/sth.php?8A=4>.
4. Frachet, Gerald. Životy bratří. Praha: Krystal OP, 2004. ISBN 80-85929-68-6.
5. Jan Pavel II. DOMINUM ET VIVIFICANTEM. Encyklicals. [Online] [Citace: 3. 11 2010.] http://www.vatican.va/edocs/ENG0142/_INDEX.HTM.

Krátké zprávy z diecéze

Slavnost birmování v Kadani s biskupem Janem Baxantem

V kostele Povýšení svatého Kříže v Kadani se konala v neděli 31. října 2010 slavnost birmování - posílení osmi dospělých jednotlivců ve víře. Uskutečnila se v měsíci říjnu, ve kterém si připomínáme událost, kdy v roce 1811 zdejší kostel vyhořel (později byl přestavěn a získal barokní podobu). Slavnost birmování udílel diecézní litoměřický biskup Jan Baxant. Kostel byl zcela zaplněn věřícími a návštěvníky nejen z Kadaně, ale z mnohých koutů severních Čech i z Prahy. Někteří pamětníci si připomněli birmování před 41 lety, kdy zde tuto svátost v září roku 1969 udílel litoměřický biskup Štěpán Trochta. Po slavnostní mši se věřící sešli s panem biskupem Janem Baxantem, děkanem Josefem Čermákem, farářem Janem Buriánem, církevními hodnostáři, birmovanci a jejich kmotry u malého pohostění.

Pavel Wolf, farnost Kadaň

Litoměřická katedrála má unikátní, téměř čtyři sta let staré varhany

Katedrála sv. Štěpána v Litoměřicích je bohatší o unikátní chórové varhany. Nástroj starý téměř 400 let sem byl převezen z kostela v Doksech. Kolaudace vzácných varhan se konala ve čtvrtek 18. listopadu 2010 za účasti generálního vikáře litoměřické diecéze P. Stanislava Příbyla CSsR, náměstkyně ministra kultury České republiky Anny Matouškové, varhanáře Vladimíra Šlajcha, významného českého varhaníka Jaroslava Tůmy, dómského faráře a kanovníka P. Jiřího Hladíka O.Cr., faráře z Bělé pod Bezdězem R.D. Jana Nepomuka Jiříšthého, z jehož farnosti byl nástroj do katedrály zapůjčen, diecézního organologa Pavla Šmolíka a dalších hostů.

Jedny z nejstarších českých varhan byly původně postaveny neznámo kde, nejspíš pro kostel v Doksech. Poté byly přemístěny do kostela v Kruhu a Doks a později vráceny zpět do Doks a prvně, roku 1992-93 díky iniciativě sdružení Ackermann-Gemeinde a místního rodáka P. Angela Waldsteina, kompletně zrestaurovány.

Datum 1627 vyryté na skříni patrně kalkanem poukazuje na dobu jejich

vzniku, mohou však být i starší. Původní podoba renesančního nástroje byla zcela změněna již v 18. století. Kostel v Kruhu stihl s nástupem komunismu stejný osud jako většinu ostatních v Sudetech; jeho zařízení i varhany byly zcela zdemolovány. Z původního pišťalového fondu se zachovalo pouze pět prospektových pišťal a několik pišťal uvnitř stroje, umožňujících spolu s dochovanými stoličkami relativně přesnou rekonstrukci původní dispozice a mensur. Rekonstruován byl též kuriozní původní pedálový stroj na společné vzdušnici s HW.

„Varhany mají deset rejstříků. Jejich pedál je zvláštní tím, že nemá dnešní basovou funkci. Je totiž vybaven pouze vysokým rejstříkem a je schopen hrát melodii, což je úžasné a v tom je také kuriozita tohoto nástroje,“ poukázal na jedinečnost nástroje varhanář Vladimír Šlajch, který jej restauroval jak v roce 1993, tak letos. „Na žádné varhany nelze zahrát cokoli, takže ani na tyto renesanční varhany ne - například velké Bachovy skladby nebo modernější varhanní literaturu. O to lépe na ně lze zahrát zejména skladby ze 17. století. Tento nástroj je naprosto unikátní svou zvukovou koncepcí, svou dispozicí,“ zdůraznil.

Jak uvedl generální vikář P. Stanislav Příbyl, regál - jazykový rejstřík - je severoněmeckého až holandského původu. Pro tento styl varhan skládali mimo jiné Girolamo Frescobaldi či Michael Praetorius. „Varhany jsou o přibližně sedmdesát let starší než katedrála sv. Štěpána, takže se jedná o artefakt, který pamatuje starší dobu než všechno zde okolo nás,“ řekl.

Oprava nástroje provedená v letošním roce stála 440 000 korun, včetně DPH. Finanční prostředky byly získány prostřednictvím dotace Ministerstva kultury ČR.

Vzhledem k tomu, že využití varhan bylo velmi malé, čímž nástroj trpěl, byly díky iniciativě současného generálního vikáře převezeny do litoměřické katedrály, kde by se pro ně mělo najít přiměřené uplatnění. Již proto, že se zde během roku koná řada varhanních koncertů, včetně mezinárodního hudebního festivalu Litoměřické varhanní léto.

Renesanční varhany byly umístěny na boční empoře chrámu, v místě, kde dříve stávaly varhany, původně z Liberecka. Litoměřický biskup Jan Baxant je poželhal v pondělí 22. listopadu během mše svaté, kterou sloužil při příležitosti druhého výročí biskupského svěcení a zároveň o svátku svatě Cecilie.

Jana Michálková

Služba pro seniory - týdenní stacionář v Litoměřicích

Farní charita nabízí v Domově v Dómském pahorku v Litoměřicích typ odlehčovací služby - týdenní stacionář pro seniory. Tuto službu mohou využít osoby, které pečují o seniory ve věku od 65 let výše, v době, kdy se přechodně nemohou o svého blízkého postarat. Týdenní stacionář zajišťuje kompletní péči, smlouva je uzavírána na dobu určitou.

Kontakt: sociální pracovnice Mgr. Simona Barčíková, tel.: 417 770 009, 731 402 432, e-mail: socialni@fchltn.cz, sociální pracovnice Lenka Javorková, DiS, tel.: 417 770 008, 731 140 005 e-mail: lenka.javorkova@fchltn.cz.

Marie Koscelníková

Navrácení uloupených uměleckých děl

Dne 10. listopadu 2010 byla na Zemském soudě ve Welsu (Rakousko) vrácena umělecká díla odcizená z České republiky, dohledaná a identifikovaná Policejním prezidiem ČR a Národním památkovým ústavem.

V soudním sporu uznal Zemský soud ve Welsu oprávněnost požadavku České republiky na repatriaci všech pěti předmětů a rozhodl o navrácení uměleckých děl původním vlastníkům. Velký dík patří odboru ochrany movitého kulturního dědictví Ministerstva kultury ČR, které vlastníky v soudním sporu zastupovalo. Díky systematické činnosti v rámci programu Integrovaného systému ochrany movitého kulturního dědictví (ISO) se daří z ciziny vracet nelegálně zvelečené a z trestné činnosti pocházející umělecké předměty.

Odcizené předměty byly předány zástupcům královéhradeckého biskupství a litoměřického biskupství za asistence pracovníků resortu Mi-

nisterstva kultury ČR. Předány byly dvě dřevěné sochy andělů z kostela sv. Bartoloměje v obci Karle, okres Svitavy, dvě pískovcové plastiky andělů ze sousoší P. Marie v obci Tříč, okres Semily, a kamenná socha Panny Marie ukradená z farní zahrady ve Smržovce, okres Jablonec nad Nisou.

Na Zemském soudě ve Welsu čekají na rozsudek a návrat do domoviny více než tři desítky uměleckých předmětů. Doufejme, že jejich osud bude mít stejně šťastný konec, jakého se dočkalo těchto pět vrácených památek.

Radovan Chmel, NPÚ,

Hubertova jízda v Opočně

Lounský vikář P. Werner Horák poželhal v sobotu 9. října 2010 v Opočně koním i jezcům Hubertovy jízdy. K závodu nastoupilo patnáct jezdců se svými koňmi. Zajímavá akce přitáhla zájem místních občanů, takže se na zdejších hřišti, kde byla zahájena, sešla spousta diváků. Úvodem zahráli Křivoklátská trubáci, poté starosta Opočna Jaroslav Richter přivítal všechny zúčastněné a popřál jim úspěšnou jízdu. Poté se skupina vydala na trasu, která vedla přes Touchovice a Hořany k Ročovu a zpět okolo Hořan do Opočna. Tady se na prostoru vedle místní hospody „Myslivna“ všichni občerstvili, a vydali ke svým domovům. Akce se velmi vydařila, a to i díky pěknému a slunečnému počasí.

Bohuslava Novotná, Opočno

Dlažkovicemi opět znějí zvony

Zvony ve zvonici v Dlažkovicích se v sobotu 20. listopadu 2010 opět po letech rozezněly. Srdce jednoho z nich zcela chybělo, a proto muselo být nově nahrazeno, poškozené srdce druhého zvonu bylo při té příležitosti vyměněno. Oba zvony, které při slavnosti poželhal zdejší farář R. D. Tomasz Dziedzic, nyní budou ohlašovat nedělní poledne, budou znít při každé mši svaté a při církevních svátcích.

Pozdně gotický zvon z roku 1498 je 90 cm vysoký, na jedné straně s reliéfem sv. Jana s kalichem a na druhé straně s vyobrazením světce s křížkem. Druhý, pozdně barokní zvon, je vysoký 77 cm, na jedné straně s reliéfem sv. Michaela v boji s drakem a rozsáhlým latinským nápisem, na protější straně je reliéfní znak hrabat Hatzfeldů s nápisem. Na dřevěném závěsném rámu je uveden letopočet 1796 a 1801.

Objekt zvonice, která se nachází v blízkosti kostela sv. Václava, ne-

chala v letošním roce opravit obec, Římskokatolická farnost Dlažkovičky se finančně podílela na renovaci zvonů. Oprava obou zvonů stála 130 000 korun, z toho farnost uhradila 50 000 korun.

Zvonice byla opravena včetně střechy, pod odborným dohledem zástupce památkové péče byla restaurována i zvonová stolice – byla odborně vyčištěna a její napadené části vyměněny.

Jana Michálková

Charita ČR stále pomáhá postiženým srpnovou povodní

Následná pomoc Charity ČR lidem postiženým srpnovou povodní 2010 pokračuje. Výše prostředků na povodňovém sbírkovém kontě Charity ČR umožňuje i nadále pomáhat poškozeným domácnostem.

„Prostřednictvím terénních pracovníků navštěvujeme postižené domácnosti a monitorujeme situaci v oblastech Liberce, České Lípy, České Kamenice, Rumburku a Litoměřic. Vzhledem k tomu, že jsme stále ještě nevyčerпали veškeré finanční prostředky z povodňového konta zřízeného Charitou ČR, zahájíme v nejbližší době druhé kolo sociálních šetření, kdy na základě doporučení obecních úřadů a rozhodnutí povodňové komise rozdělíme další prostředky na obnovu bydlení a domácností. Část financí uvolníme na nákup nových vysoušečů a vysokotlakých čističů (WApek),“ uvedla zástupkyně povodňového koordinátora za Diecézní charitu Litoměřice, Adéla Trochtová.

Zatím bylo do 167 domácností v postižených oblastech rozděleno prostřednictvím Diecézní charity Litoměřice a místních oblastních a farních charit celkem 4 475 000 korun.

Edith Kroupová, DCH Litoměřice

Bílé Vánoce v Mělníku

V pátek 12. listopadu 2010 se v kostele sv. Petra a Pavla v Mělníku uskutečnil druhý koncert z vánočního turné Lucie Bílé s klavírním doprovodem Petra Malásk a chlapeckým sborem Boni Pueri pod vedením sbormistra Pavla Horáka. Záštitu nad celým koncertním turné převzal pražský arcibiskup Mons. Dominik Duka. Repertoár koncertu byl přizpůsoben danému prostředí. Ve zcela zaplněném chrámu mimo jiné zazněly písně Tichá noc, Ave Maria, Slyš chór, A svátky jsou...

Radomíra Hrstková, Mělník

Lounský vikář Werner Horák žehná jezcům. Foto Pavel Svoboda

Třebeňský farář Tomasz Dziedzic žehná zvony. Foto Karel Pech

Birmování s biskupem Janem Baxantem. Foto Pavel Hnízdil.

Předávání uměleckých děl na Zemském soudě ve Welsu. Foto NPÚ.

Kolaudace varhan v katedrále, Jaroslav Tůma a Vladimír Šlajch.

Skauti na návštěvě u litoměřického biskupa

V měsíci září se uskutečnila druhá část projektu 7. skautského oddílu Havranů - Dětská prevence proti nacionalismu a fašismu. Tento projekt, oceněný a finančně podpořený městem Kolín a Středočeským krajem, spočívá ve výchovně - turistických akcích zaměřených na ochranu dětí a mládeže proti vlivům nacionalistických, fašistických a jiných nedemokratických stran. Prevence spočívá v názorné ukázce toho, kam tyto nedemokratické tendence vedly - k násilí, extremismu, rasismu, xenofobii. K jevům, které v minulosti vyústily do největšího válečného konfliktu v lidské historii.

Foto Jan Hora

Během první části se Havrani vydali na čtyřdenní výpravu do alpského městečka Berchtesgaden, kde se nacházelo letní sídlo Adolfa Hitlera - Berghof. Zde mimo jiné navštívili místní dokumentační středisko Obersalzberg. Pomocí dobových fotografií, dokumentů a nahrávek se mohli skauti na vlastní oči přesvědčit, k jakým neuvěřitelným zločinům proti lidskosti se v minulosti národ, který podlehl demagogii a planým slibům nacistické ideologie, dopouštěl. Byla to „léčba šokem“.

Druhá část projektu se odehrávala v Čechách. Skauti navštívili Národní památník Terezín a tato zkušenost na mnohé zapůsobila ještě silněji než návštěva dokumentačního střediska. Avšak abychom byli nezaujatí a spravedliví a ukázali si, že ne všechny zločiny vzešly z rukou německých okupantů, odebrali jsme se do Litoměřic. Zde nás na soukromé audienci ve svém sídle přijal litoměřický sídelní biskup Jan Baxant. Věnoval nám něco ze svého vzácného času, aby popsal situaci v Sudetech po květnu 1945, kdy docházelo k násilnému, velmi krutému a spoustou obětí na životech zatíženému odsunu českých občanů německého jazyka. Tito lidé byli vyhnáni ze svých domovů, přišli o veškerý majetek, často i o život jen proto, že mluvili německy, a nikdo se nezabýval tím, jestli jsou vinní nebo neviní. I náš národ se dopustil mnohých křivd, byť se o tom zpravidla v hodinách dějepisu neučí.

Výprava zanechala na účastnících své stopy a pevně věřím, že se nikdo z nás v budoucnu nenechá ošálit žádnou podobnou „ideologií“, protože bude dobře vědět, kolik zla se v nich skrývalo a skrývá.

Michal Peroutka, vůdce oddílu

Antiochia, evangelizační aktivita bohoslovců

Antiochia je prázdninová evangelizační aktivita bohoslovců, kteří se společně s mladými křesťany vydávají do tzv. mrtvých farností v Čechách a na Moravě, kde se snaží svým životem vydávat svědectví o radosti, kterou jim dává život ve víře v Krista. Toto svědectví se neodehrává nějakým triumfalistickým či jiným, stejně nevěrohodně a kašpárkovsky působícím, způsobem. Víra v Krista ukřižovaného a zmrtvýchvstalého je skutečný, ničím nezasloužený dar, proto ani ambicí Antiochie není někoho přimět k víře, ale jde spíše o to ukázat svým životem, že my sami věříme a že nám tato víra přináší opravdovou radost a naději, která dává našemu životu pravý smysl. K tomu je nepochybně potřeba, abychom v to předně my sami věřili, o což „antiošáci“ (jak se členům Antiochie říká) v rámci svých možností samozřejmě usilují.

Konkrétně se dílo Antiochie snaží pro místní obyvatele připravovat nejrůznější aktivity: pro děti se pořádají nejrůznější hry, mladým lidem se snaží vyjít vstříc v jejich zájmech, ať už při sportu, výletech, nějaké brigádě, divadelních scénkách, nebo jenom tak, při „pokecu“, u šálku čaje či babiččiných buchet. Během života mezi místními lidmi a přípravami těchto aktivit se „antiošáci“ snaží neustále pěstovat svůj vztah k živému Kristu. Schází se k pravidelné modlitbě, při které nejenom nabírají potřebné síly, ale také odpočívají a čerpají inspiraci, kterou se snaží přetavit do konkrétní podoby, již je služba druhým.

Antiochia probíhá po celou dobu letních prázdnin. Jednotliví účastníci si mohou vybrat ze čtyř turnusů, které se střídají vždy po dvou týdnech. Místo, kam Antiochia zavítá, vybírají vždy bohoslovci po konzultaci s knězem, který danou farnost spravuje. Letos Antiochia proběhla už třetím rokem ve Cvikově, kde jako kněz působí také bývalý „antiošák“ P. Rudolf Repka.

Dva týdny nějakého turnusu nebo dva měsíce na nějakém místě je příliš krátká doba na velké duchovní dílo a obrodu, ale je to příležitost dát člověku, který v Krista nevěří, prožít něco pěkného a setkat se s křesťanem, který je „úplně normální“ a třeba zasít semínko, které může v životě toho člověka jednoho dne vzklíčit a vyrůst.

David Káňa, student arcibiskupského kněžského semináře v Olomouci

Žehnání šimonovického kříže a rašovské posvícení

V neděli 3. října 2010 se v obci Šimonovice, která je součástí farnosti Dlouhý Most, uskutečnila po sedmdesáti letech opět církevní slavnost. Byl zde opraven pískovcový podstavec, na kterém kdysi stával kříž. Nyní zde byl instalován nový kovaný kříž, a to díky zájmu místního starousedlíka pana Pivrnce a spolupráci obce a farnosti. Tato mimořádná událost se stala jakýmsi viditelným znamením existence farnosti v obci a zároveň ji lze chápat jako obnovu vztahů mezi obcí, místními lidmi a farností. Mile nás překvapilo, že i přes větrné podzimní počasí se tu sešla asi stovka lidí.

Slavnostního požehnání se ujal otec Stanislav Příbyl, generální vikář naší litoměřické diecéze, následně promluvila k přítomným Ing. Lidie Vajnerová, statutární náměstkyně hejtmana Libereckého kraje. Poté přítomné také pozdravil generální honorární konzul Kanady pan Jaroslav Jelínek a spolu s paní náměstkyní Vajnerovou přijal naše pozvání na tuto slavnost událost. Na závěr byla vedle kříže otcem generálním vikářem, paní náměstkyní, panem konzulem, starostkou obce Šimonovice a administrátorem farnosti zasazena pamětní lípa, která bude žít památkou této společné slavnosti. Celý tento akt žehnání a vysazení lípy doprovázel a zkrášloval pěvecký sbor Canzonetta z Osečné.

Foto Petr Šimr

Zásluhou paní starostky následoval přesun připraveným autobusem od kříže do kostela na Rašovku, kde otec Stanislav Příbyl odsloužil děkovnou mši svatou ve výroční den posvěcení našeho rašovského kostela. Po mši svaté jsme mohli společně strávit ještě příjemné chvíle při koláčcích a teplém čaji na rašovské rozhledně, a to v živém společenství farníků, otce Stanislava, paní starostky a paní náměstkyně s panem generálním konzulem.

Nechtějme hned stavět nové kostely, stačí třeba jen společně opravit u našich cest spadlý kříž, to je možná právě to naše poslání v dnešní době na našich místech v naší diecézi. Neboť Kristův kříž neznamená již smrt, ale stal se nám stromem života. Bez křížů u cest, po kterých chodíme, se jen těžko někdo bude ptát po pravém smyslu kříže Kristova.

Michal Oleksák, Dlouhý Most

Putování k Panně Marii Květnovské

Květnov je malá vesnička v Krušných horách, několik kilometrů od Chomutova a Jirkova. Takových, původně německých, obcí je v pohraničí mnoho. Květnov je ale výjimečný. Na vršku za vsí stojí poutní kostel Navštívení Panny Marie. O jeho původu nejsou přesné informace. Pověst vypráví o malém pasáčkovi, který při shánění dobytka zaklel a nějaký hlas z křoví jej napomenul. Když křoví rozhrmul, našel tam malou sošku Panny Marie. Zde místní občané zbudovali kapli. To se prý stalo v roce 1342. První ověřené zprávy o kapli jsou z roku 1592. Později byla kaple rozšířena na kostel, došlo zde k několika zázračným uzdravením a vznikla tradice mariánského poutního místa.

Poutníci směřovali za Pannou Marií také v sobotu 9. října 2010, kdy se na Květnově konala pouť krušnohorského vikariátu. Ta byla zahájena tradiční modlitbou růžence na „růžencových“ schodech. Ke kostelu totiž vede kamenné schodiště, které má 50 schodů na modlitbu Zdrávas a pět podest na modlitbu Otče náš. Každým korálkem růžence, v tomto případě schodem, se poutník blíží ke Kristu ve svatostánku, přesně tak, jak si to jeho Matka jistě přeje. Tentokrát po schodech prošlo asi 150 poutníků, včetně svatebních hostů - na Květnově se totiž po mnoha letech konala svatba! Svátost manželství si při mši svaté udělili Ondřej a Katka z Jirkova.

Kromě šesti kněží a jáhna z krušnohorského vikariátu mši svatou koncelebrovali také dva hosté přímo z hor - P. Polívka z Vejprta a P. Gemende z Bärnstein. Dále zde byla výprava z Polska, v čele s oddávajícím P. Bakalarzem a dvěma řeholními sestrami, ženichovými příbuznými. Hlavním celebrantem byl P. Čermák z Kadaně, který ve svém kázání pochválil snoubence za výběr místa svatby: „Velmi dobře jste zvolili začátek své společné životní cesty zde, u nohou Panny Marie! Ona je mocnou přímlyvkyní u svého Syna. Tak jako se přimluvila na svatbě v Káně Galilejské, bude se přimloutvat i za vás. A tolik poutníků za vašimi zády? Z našich společných modliteb za vás budete moci celý život čerpat jako z pokladu milosti, který máte uložený v nebi!“ Na konci mše svaté, kterou zpěvem doprovodili členové chomutovského a jirkovského chrámového sboru, pak poutníci uctili milostnou sošku Panny Marie.

Celá pouť proběhla, nejen díky svatbě, v radostné atmosféře. Panně Marii věřící děkovali za její přimluvy a prosili o další pomoc a Boží požehnání pro celou diecézi, vikariát i Květnov zvláště. V plném proudu jsou totiž opravy kostela, který až v minulém roce přešel opět do církevního

vlastnictví a jehož stav vyžaduje velké investice. Mnoho se již povedlo uskutečnit, především oprava havarijního stavu střechy, nová elektroinstalace a rekonstrukce varhan, dílo ale není ani zdaleka u konce. Kdo by chtěl o Květnovu zjistit více informací, může se podívat na stránkách www.kvetnov-quinau.cz, anebo ještě lépe - přijet jakoukoli první nebo třetí sobotu v měsíci ve 14 hodin na mši svatou!

Lukáš Tomko, Květnov

Přijel sv. Martin i do Velkého Šenova?

Odpověď na tuto otázku přišlo o svátku sv. Martina, 11. listopadu, hledat do parku u zdejšího kostela kolem dvou set Šenováků.

Těto události ale předcházelo mnoho příprav. Šikovní žáci z osmé třídy museli nejprve při pracovních činnostech zpracovat, vyvázat, vykrojit a upéct na 160 perníků ze

Napsali jste...

tří kilogramů těsta. Při výuce náboženství děti pečlivě tuto spoustu perníků vyzdobily a pak zabalily do úhledných balíčků.

O svátku svatého Martina se při vyučování žáci 1. stupně seznámili s tradicemi souvisejícími s tímto světcem. Jak jinak v dnešní době školních vzdělávacích programů než zábavnou formou (scénky, doplňovačky, vymalovánky, hádanky, pranostiky).

Vše vyvrcholilo navečer na náměstí. Tato část už byla zcela v režii dětí navštěvujících výuku náboženství. Nejprve přítomné seznámila čtyři děvčata formou rozhovoru se životem hrdiny dnešního dne. Následovala snad nejznámější scénka, kdy se Martin rozdělil rovným dílem o svůj plášť se žebřákem, a také další epizoda ze svätceva života.

Nakonec opravdu svatý Martin do Velkého Šenova přijel a skutečně na krásném bílém koni. Předal své dárky s přáním, aby se i obdarované děti o ně dokázaly podělit s druhými. Byl to opravdu hezký pohled na děti, které se s předsevzetím splnit jeho přání rozběhly k plným košíkům.

Celá tato akce se zdařila, protože na ní úzce spolupracovali žáci a učitelé školy spolu s farností. Těšíme se na další spolupráci, jak se to již v našem městě stává tradicí.

Iveta Borovková, Velký Šenov

Pouť k andělům strážným v Prostředním Žlebu

První říjnovou neděli po svátku sv. andělů strážných, který připadá každý rok na

2. října, se v Prostředním Žlebu konala již po několikáté v novodobé historii pouť. Malou kapličku zaplnilo asi 40 poutníků, aby se zúčastnili bohoslužby, kterou tentokrát vedl P. Miroslav Šimáček z Ústí nad Labem.

Kaple sv. andělů strážných v Prostředním Žlebu patří mezi téměř zapomenuté sakrální stavby Děčínska. Byla postavená z iniciativy a péči místních obyvatel na začátku 20. století. Slavnostní vysvěcení kaple se konalo 16. června 1907.

Její zasvěcení andělům strážným souvisí s příhodou, která se ve vsi udála 6. září 1905. Sotva dvouletá Anna Duschková tehdy vypadla z okna domu, aniž by utrpěla vážné zranění. Na památku této události rozhodl výbor jednohlasně, že patronem právě budované obecní kapličky bude sv. anděl strážný (der heilige Schutzengel). V kapli se nacházela socha anděla strážného, která se do dnešních dnů bohužel nedochovala stejně jako většina původní výbavy. Zachoval se ale obraz s motivem anděla, jak bdí nad dítětem na kraji skály. Snad se jedná o obraz, který do kaple kdysi věnovala rodina Duschkových.

Stavba je v současné době v majetku města Děčín. Na konci roku 2009 vzniklo Občanské sdružení pro obnovu kaple andělů strážných v Prostředním Žlebu, jehož založení se ujal nedávno se do Prostředního Žlebu přistěhovavší MUDr. Pavel Kozlík a několik místních a přespolních patriotů. V letošním roce získal spolek kapličku od města do pronájmu s cílem dát postupně stavbu do pořádku, tak aby mohla být opět srdcem obce, jako tomu bývalo před léty.

Až půjdete někdy kolem kapličky v Prostředním Žlebu, zastavte se a vzpomeňte na svého anděla strážného, který při vás jistě již mnohokrát stál, když jste se ocitli v nebezpečí.

Otto Chmelík, Děčín

Foto Otto Chmelík

Proglas je možné v litoměřické diecézi naladit na frekvenci **97,9 FM z Ještědu**. Vysílání můžete najít také v nabídce kabelových společností na internetu nebo přijímat prostřednictvím satelitu. Informace najdete na www.proglas.cz. Jestliže máte zájem dostávat zdarma podrobný program vysílání Proglasu přímo do vaší e-mailové schránky, stačí o něj požádat na adrese redakce@proglas.cz.

na prosinec

Pozvání na různé akce pořádané v **litoměřické diecézi** si můžete poslechnout vždy ve středu od 14.30 hodin v pořadu **Písničky a pozvánky**. Litoměřické studio **Štěpán** připravuje na 14. prosince 2010 od 22.00 hodin rozhovor s P. Jiřím Hladíkem O.Cr., sídelním kanovníkem a dómským farářem v Litoměřicích. Tématem rozhovoru bude advent z pohledu duchovního i historického. Repríza pořadu se bude vysílat 20. prosince 2010 od 9.30 hodin.

Nejen maminkám na mateřské dovolené je věnován úterní **Kafemlýnek**, který se roztáčí v obvyklém čase od 9.30 hodin. 7. 12. se seznámíme s projektem Vzdělávání a artismus. 14. 12. se můžete společně s námi vypravit se do světa knih, které příznivě probouzejí dětskou fantazii. Zavzpomínáme na pohádky našeho dětství a nabídneme informace o titulech, které by mohly vhodně zaujmout dnešní děti. A konečně 21. 12. nastane „Čas nadějně vůně“, jak zní podtitul našeho magazínu v předsvátečním vydání.

Magdazín zpestřuje středeční rána od 9.30 hodin. 29. 12. uvedeme reprízu z roku 2008, kdy profesor **Vladimír Smékal**, psycholog z Masarykovy university v Brně, hovořil na téma novoročních předsevzetí.

Všimli jsme si je pořad, který nabízí reakce na aktuální témata, rozhovory a debaty u kulatého stolu. Naladíte ho vždy v pátek od 16.00 hodin. 3. 12. se dozvíte, jak vypadá modlitba bratří karmelitánů.

Každý pátek v 16.55 hodin vám přinášíme zprávy ze světa vážné hudby v rámci týdeníku **Oktáva**. 3. 12. předložíme pozvánku na koncert Michaely Jančařkové a Bratislavského chlapeckého sboru. 10. 12. vás čeká tradiční předvánoční telefonická soutěž o pěkné ceny, a to v živém vysílání z brněnského studia Gabriel. 17. 12. vás pozveme na novoroční benefiční koncert. Ve sváteční podvečer 24. 12. naladíte Oktávu z pražského studia Kristián.

Na **Koncert duchovní či vážné hudby** vás zveme v neděli ve 20.30 hodin. V předvečer svátku svatého Mikuláše, tedy 5. 12., dáme prostor vynikajícím českým i světovým zpěvačkám – Magdaleně Kožené, Zdeně Kloubové, Brigitte Fassbaender, Dagmar Peckové a Ilaně Davidson. V jejich podání zazní světské vokální skladby – komorní i symfonické. 12. 12. vás seznámíme s jedním z mála dochovaných děl českého skladatele Josefa Antonína Plánického – souborem dvanácti duchovních kantát Opella ecclesiastica. Na závěr ho doplní Žalm 127 „Nestavil-li dům Hospodin“ zhudebněný Georgem Friedrichem Händelem. Tomuto skladateli zachováme věrnost také v Koncertu duchovní hudby 19. 12., kdy si poslechneme jeho oratorium „Šalomoun“.

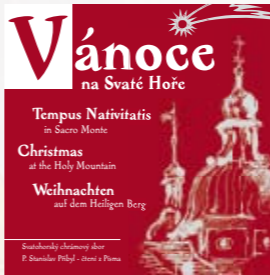
Vyšlo CD Vánoce na Svaté Hoře

Naši předkové chápali svátky Kristova Narození jako událost přímo zasahující jejich životy. A proto jsou české Vánoce obdobím již tradičně naplněným rozmanitou pastorální hudbou.

Na předkládaném CD se vám nabízí k poslechu více jak hodina vánočních a tříkrálových skladeb, které již tradičně zní svatohorskou bazilikou. Krom varhanní a vokálně instrumentální hudby obsahuje CD také vánoční čtení z evangelií v podání bývalého svatohorského faráře, nyní generálního vikáře litoměřické diecéze P. Stanislava Příbyla CSsR. CD si můžete za 100 Kč (+ poštovné) objednat na adrese matice@svata-hora.cz nebo písemně (na dobírku) na adrese **Matice Svatohorská, Svatá Hora 591, 261 80 Příbram II.** Realizaci výroby tohoto kompaktního disku podpořila Matice Svatohorská, ŘKF Svatá Hora a Pražská provincie Kongregace Nejsvětějšího Vykupitele.

Mediálními partnery jsou časopis Svatá Hora a časopis Zdislava

Zvukové ukázky z CD naleznete na internetových stránkách Svaté Hory www.svata-hora.cz

Výstava Karel Škréta (1610 - 1674): Doba a dílo

V pátek 26. listopadu 2010 byla v Praze zahájena rozsáhlá výstava Karel Škréta (1610 - 1674): Doba a dílo. Litoměřická diecéze je na ní zastoupena celkem šesti obrazy. Čtyři z nich jsou dílem Karla Škréty, autorem pátého obrazu je Antonín Stevens a šestého Tobias Pock.

Tři Škrétova plátna pocházejí přímo z katedrály sv. Štěpána v Litoměřicích (ze souboru pěti pláten, které Karel Škréta pro katedrálu vytvořil): monumentální obraz Kamenování sv. Štěpána z hlavního oltáře, který patří k nejrozměrnějším umělcovým plátnům vůbec, a obrazy z bočních oltářů sv. apoštolů Petra a Pavla a sv. Václava (tato tři plátna byla v průběhu uplynulého roku restaurována). Čtvrtý Škrétův obraz - Sv. Matouš s andělem - původně pochází z kostela sv. Matouše z Křešic u Litoměřic (jinak je vystaven v diecézním muzeu v Litoměřicích).

Pátý obraz - Sv. Norbert při adoraci - autora Antonína Stevense je zapůjčen z kostela Nanebevzetí Panny Marie v Žatci a pro účely pražské výstavy byl rovněž restaurován, a to Adamem Pokorným. Těchto pět obrazů si mohou návštěvníci výstavy prohlédnout v Jízdárně Pražského hradu. Šestý obraz - Svatá Kateřina - autora Tobiase Pocka byl původně umístěn v kostele sv. Ludmily v Litoměřicích (nyní v depozitáři SGVU Litoměřice). Tento obraz je vystaven ve Valdštejnské jízdárně.

Výstava Karel Škréta (1610 - 1674): Doba a dílo, kterou u příležitosti 400. výročí umělcova narození připravuje Národní galerie v Praze ve spolupráci se Správou Pražského hradu a Arcibiskupstvím pražským, se uskuteční v termínu 26. 11. 2010 - 10. 4. 2011 ve Valdštejnské jízdárně a v Jízdárně Pražského hradu v Praze a bude dosud vůbec nejrozsáhlejší přehlídkou tohoto významného umělce, zakladatele barokního malířství v Čechách. Vedle prací samotného Škréty představí také díla jeho syna Karla Škréty ml., práce Škrétových žáků a dílenských spolupracovníků, jakož i vybrané ukázky z děl umělců, s nimiž se Karel Škréta setkal během svého pobytu v Německu a v Itálii, případně obrazy, na které navázal a jimiž se nechal inspirovat ve své vlastní tvorbě.

Výstava probíhá pod záštitou prezidenta České republiky Václava Klause a za podpory Ministerstva kultury České republiky a řady dalších významných kulturních a společenských institucí.

Poslední výstava o Karlu Škrétovi se v Praze konala před 35 lety.

Výstava je přístupná denně od 10.00 do 18.00 hodin. Vstupenka platí na libovolný den v průběhu konání výstavy.

Vstupné Jízdárna Pražského hradu:

základní: 150 Kč, senioři (nad 65 let): 70 Kč, děti do 6 let: 70 Kč, rodinné vstupné - rodiče s dětmi do 15 let (2 dospělí a 1-5 dětí): 200 Kč

Vstupné Jízdárna Pražského hradu + Valdštejnská jízdárna:

základní: 200 Kč, senioři (nad 65 let): 100 Kč, děti do 6 let: 100 Kč, rodinné vstupné - rodiče s dětmi do 15 let (2 dospělí a 1-5 dětí): 300 Kč

Jana Michálková

Pozvánky

Malá Boleslav, 4. 11. - 16. 1. 2010

Muzeum, galerie na arkádě. Výstava podmalieb na skle.

Mimoň, 19. 11. - 30. 12. 2010

Galerie Městského muzea. Výstava betlémů.

Horní Police, 4. 12. 2010

Arciděkaný poutní kostel Navštívení Panny Marie, 10.00 hodin. Poutní mše svatá vždy první sobotu v měsíci.

Liběšice u Žatce, 4. 12. 2010

Kostel sv. Martina, 17.00 hodin. Adventní koncert, účinkovat bude chrámový pěvecký sbor z Loun.

Česká Lípa, 4. 12. 2010

Bazilika minor Všem svatých, 18.00 hodin. Koncert duchovní hudby, vystoupí Michaela Vyhnanáková, hudební skupina Zhasni a Jan Hruban.

Turnov, 5. 12. 2010

Kostel sv. Františka, 15.00 hodin. Adventní koncert, pořad z díla starých mistrů aneb výprava do světa vážné hudby.

Nový Bor, 5. 12. 2010

Kostel Nanebevzetí Panny Marie, 17.00 hodin. Adventní koncert, účinkuje Jablonecké klarinetové trio.

Želence, 5. 12. 2010

Kostel sv. Václava, 16.00 hodin. Advent v Želencích, benefiční koncert duchovní hudby, účinkovat bude MPS Schola Viva Bilinensis a klarinetové kvarteto KlarTep.

Teplice, 5. 12. 2010

Kostel sv. Jana Křtitele, 16.00 hodin. II. adventní koncert „Nesem vám noviny, poslouchejte“, pásmo českých vánočních koled a lidové slovesnosti v provedení dětské lidové muziky Vozembach.

Mikulášovice, 6. - 13. 12. 2010

Kostel sv. Mikuláše, 17.00 hodin. Oktáv ke slávě svatého Mikuláše.

Siřem, 8. 12. 2010

Kostel Neposkvrněného Početí Panny Marie, 17.00 hodin. Poutní mše svatá.

Děčín, 8. 12. 2010

Kostel Povýšení sv. Kříže, 19.00 hodin. Koncert duchovní hudby Ave Maria - Vánoce 2010, účinkuje Emma Hubáčková.

Cínovec, 9. 12. 2010

Kostel Nanebevzetí Panny Marie, 17.00 hodin. Adventní koncert, na historické nástroje hraje a zpívá soubor SoliDeo.

Přichovice, 10. - 12. 12. 2010

Centrum života mládeže Křížovatka. Víkend pro teenagery s Mgr. Marií Novákovou.

Česká Lípa, 10. 12. 2010

Biberova kaple ve Vlastivědném muzeu a galerii, 19.00 hodin. Vánoční koncert Severočeského filharmonického sboru.

Mikulášovice, 11. 12. 2010

Kostel sv. Mikuláše, 10.00 hodin. Hlavní poutní mše svatá.

Liberec - Rochlice, 11. 12. 2010

Fara, 17.00 hodin. Adventní dílna pro děti.

Čirkvice, 11. 12. 2010

Kostel Nanebevzetí Panny Marie, 16.00 hodin. Vánoce s For Vox, vystoupí pěvecké vokální kvarteto se svými vánočními variacemi.

Želeč, 11. 12. 2010

Kostel sv. Mikuláše, 16.00 hodin. Poutní mše svatá.

Želeč, 11. 12. 2010

Kostel sv. Mikuláše, 17.00 hodin. Adventní koncert Poutníčkova sboru.

Turnov, 12. 12. 2010

Kostel Narození Panny Marie, 15.00 hodin. Účinkovat bude Lee Andrew Davison.

Liberec - Rochlice, 12. 12. 2010

Fara, 15.00 hodin. Adventní setkání seniorů.

Teplice, 12. 12. 2010

Kostel sv. Jana Křtitele, 16.00 hodin. III. adventní koncert v provedení Brixihho komorního souboru.

Dubí, 16. 12. 2010

Kostel Neposkvrněného Početí Panny Marie, 17.00 hodin. Účinkuje Tomáš Kočko a orchestr.

Bezděz, 16. 12. 2010

Kostel sv. Jiljí, 18.00 hodin. Koncert duchovní hudby, účinkovat bude sbor Carillon.

Teplice, 19. 12. 2010

Kostel sv. Jana Křtitele, 16.00 hodin. IV. adventní koncert, vystoupí vokální sdružení Okthana.

Česká Lípa, 20. 12. 2010

Biberova kaple ve Vlastivědném muzeu a galerii, 19.00 hodin. Tradiční vánoční koncert Štěpána Raka a Alfreda Strejčka.

Čirkvice, 26. 12. 2010

Kostel Nanebevzetí Panny Marie, 16.00 hodin. Vánoční koncert, vystoupí pěvecké uskupení Bel Canto pod vedením Jany Stolzeové.

SOUTĚŽ O KNIHY

Milí čtenáři,

nabízíme vám malé rozptýlení, získáte pěknou knihu z Karmelitánského nakladatelství. Ze správných odpovědí vylosujeme výherce.

Pro děti do 12 let:

- V čem schovali dítě Mojžíše?
- Jak se jmenoval nejmladší Josefův bratr?
- Který z učedníků se pokusil jít po vodě?

Pro mládež a dospělé:

- Na jaké hoře dostal Mojžíš od Hospodina zákon?
- Jaké byly rány seslané Hospodinem na Egypt?
- Kde uzdravil Ježíš dva slepce sedící u cesty?

Odpovědi na otázky posílejte vždy do konce měsíce na e-mail: zdislava@dltm.cz, nebo na adresu: **Zdislava, Dómské náměstí 9, 412 88 Litoměřice**

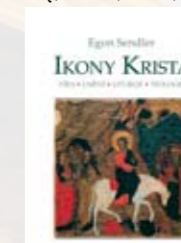
Nabídka

Karmelitánského nakladatelství

Ikony Krista

Váz., 340 str., 450 Kč, obj. č.: 101509

Narození, Obřezání, Teofanie, Proměnění, Ukřižování, Vzkříšení... mnoho je svátků, které se váží ke Kristovu životu, lemují liturgický život a napájí spirituální vnímání malířů ikon. Umělci postupně oslavují různé Ježíšovy tváře a načrtávají jeho evangelní itinerář. Po teologickém přiblížení Kristovy ikony tu Egón Sendler předkládá přehled různých ikonografických typů, které se vztahují k Božímu Synu. Vrací se tak k historii liturgických svátků a předkládá způsob, kterým je umění ikon interpretuje v paralelním pohledu s křesťanským uměním Západu. Ikona, zrozena ze zvnitřně vize,

Můj anděl půjde před tebou

Brož., 167 str., 189 Kč, obj. č.: 101568

Existují vůbec andělé? Je v dnešní době vhodné je vyzvat? Mnozí dnešní křesťané mají problémy uvěřit v anděly a projevat jim úctu. Autor publikace studoval dokumenty Druhého vatikánského koncilu, postojte papežů, Bibli, liturgické texty a spisy svatých, aby čtenářům mohl dát přesvědčivou odpověď na otázky týkající se víry v anděly a úctu k nim. Popisuje nejruznější případy jemných, ale účinných andělských zásahů do každodenního života lidí. V důvěrné spřízněnosti s anděly autor spatřuje účinný lék proti pocitům osamělosti a úzkosti, které lidé dnes často prožívají. Autor předkládá církevní učení o andělech strážlivým, přiléhavým a obrazným jazykem a výklad obohacuje o hlubší pohledy a nové aplikace. Andělé, tak jak je popisuje, jsou naplněni životem a činností. Kniha je vhodná jako doplňková četba pro studenty teologie, ale i pro ty čtenáře, kteří chtějí získat informace o křesťanském náboženství. Georges Huber se narodil v roce 1910 v Německu a je povoláním novinář. Vedle knihy Můj anděl půjde před tebou, která vyšla poprvé v češtině v roce 1996 v nakladatelství Zvon, vyšla česky i další jeho kniha Odstup satane - ďábel dnes (Zvon, 1997).

Nalezli jsme milosrdenství

Váz., 147 str., 169 Kč, obj. č.: 101555

V tomto svazku rozebírá kardinál Schönborn poselství Boží slitovnosti v Písmu a v životě církve se zaměřením na naši dobu. Navazuje při tom na impuls papeže Jana Pavla II. spojený s osobou sestry Faustyny Kowalské a jejím hlásáním slitovné Boží lásky. Po vydavatelské předmluvě následuje devět hlavních kapitol knihy s pododílly:

1. Jan Pavel II., papež milosrdenství.
2. Bůh hněvu a milosrdenství.
3. Ježíšovo přísné milosrdenství.
4. Cena milosrdenství - co stálo milosrdenství Ježíše.
5. Pavel jako svědek a misionář Božího milosrdenství.
6. Svátost milosrdenství.
7. Skutky milosrdenství.
8. Matka milosrdenství.
9. Milosrdenství pro všechny?

Úvahy a výklad jsou doprovázeny častými ukázkami z Písma. Texty jsou psány přesvědčivě a nesou výrazné znaky autorova osobního zaujetí tématem milosrdenství.

I pokus se počítá

Brož., 87 str., 119 Kč, obj. č.: 101612

John Henry Newman (1801-1890) se proslavil nejprve jako představitel reformního hnutí v anglické církvi, intenzivní studium dějin křesťanství jej však přivedlo až ke vstupu do katolické církve (1845). Příkladem kardinála Newmana jako poctivého myslitele, teologa, pastýře a muže hlubokého duchovního života vyzdvihl papež Benedikt XVI. v září 2010, když jej během své návštěvy Velké Británie prohlásil za blahoslaveného. Z bohatého díla autora, který byl dosud v češtině nedostupný, předkládáme výběr zamýšlení, úryvků z kázání a meditací, které mohou inspirovat i křesťany 21. století.

Dva roky biskupské služby Mons. Jana Baxanta

Mons. Jan Baxant byl před dvěma lety jmenován 20. sídelním litoměřickým biskupem. Biskupské svěcení mu 22. listopadu 2008 udělil v katedrále sv. Štěpána na Dómském náměstí v Litoměřicích za přítomnosti českých, moravských a zahraničních biskupů kardinál Miloslav Vlk. Spolusvětiteli byli apoštolský nuncius v České republice Diego Causero a českobudějovický sídelní biskup Jiří Paďour OFMCap. Kázání měl olomoucký arcibiskup a metropolita moravský Jan Graubner.

Mons. Jan Baxant sloužil při této příležitosti v pondělí 22. listopadu 2010 v katedrále sv. Štěpána mši svatou. Během ní rovněž požehnal unikátní, téměř čtyři sta let staré varhany, které byly do katedrály převezeny z kostela v Doksech a umístěny na boční empoře chrámu.

„Dva roky biskupské služby byly pro mne dlouhé i krátké. Krátké ve srovnání doby mých předchůdců a dlouhé časem jednotlivých dní, které jsem zde prožíval od rána až do večera. Porovnám-li druhý rok s prvním, pak se v mnohém podobají, ale přece ten druhý byl relativně snazší, protože jsem už měl alespoň malou zkušenost z roku prvního. Naučil jsem se například na anonymní a zlovolnou korespondenci neodpovídat, ale na nouzi anebo sdělenou radost odpovědět ihned s povzbuzením a vděkem. Těší mě, že při osobních setkáních mých pastoračních návštěv se lidé na mne ve svých záležitostech obracují a že vědí, že jim nemohu vždycky pomoci, jak by si představovali a jak bych i sám jim pomoci chtěl. Mám radost i z toho, že se snad postupně daří prohloubit vědomí, že všichni, doslova všichni obyvatelé severních Čech, ač jsme tak odlišní, patříme k sobě. Otevřeným úkolem především pro mne zůstává povinnost dotvrdit mým kněžím slovem a hlavně skutkem, že stojím za nimi a že je budu hájit před kýmkoliv, ať se děje, co se děje. U mnohých z nich obdivuji jejich nasazení pro věc Kristovu. Krásný, jiný a společný úkol nás ještě čeká: všem lidem dobré vůle, našim bližním v litoměřické diecézi účinněji, důsledněji a s radostným srdcem ukázat laskavou tvář Kristovu a Jeho církve, ušlechtilého společenství,“ řekl biskup.

Novým diecézním biskupem v Litoměřicích jmenoval Jana Baxanta, generálního vikáře českobudějovické diecéze, papež Benedikt XVI. Jmenování bylo oznámeno dne 4. října 2008, v den svátku sv. Františka z Assisi, ve Vatikánu a na litoměřickém biskupství.

Jana Michálková

Pozvánka na pouť do Doksan v roce 2011

V sobotu 13. listopadu 2010 v kostele Narození Panny Marie v Doksanech koncelebroval biskup Jan Baxant spolu s P. Adriánem Pavlem Zemkem O.Praem. poutní mši svatou ke cti Anežky České.

Při této příležitosti připomněli jubileum sv. Anežky, patronky českého národa, 800. výročí jejího narození, které oslavíme v příštím roce.

Biskup Jan Baxant vyjádřil pozvání na Národní pouť do Doksan, která se bude konat 11. června 2011 v den obláčky sv. Anežky, jejího vědomého odevzdání se a zasvěcení ke službě Pánu Bohu a lidem.

Marie Koscelníková

Václav Leopold Chlumčanský, rytíř z Přestavlk, osmý biskup litoměřický

V pondělí 15. listopadu 2010 jsme si připomněli 260 let od narození osmého litoměřického biskupa Václava Leopolda Chlumčanského, rytíře z Přestavlk.

Narodil se roku 1750 v rodině starobylého šlechtického rodu. Studoval v Praze, stal se mistrem svobodných umění a získal bakalariát teologie. Na kněze byl vysvěcen 13. 12. 1772. V roce 1779 byl zvolen kanovníkem metropolitní kapituly u sv. Víta v Praze, kde pak po dobu jedenácti let poutal pozornost jako znamenitý kazatel.

Papež Pius VI. ho jmenoval titulárním biskupem kanejským a stal se generálním vikářem pražské arcidiecéze.

Dne 16. 10. 1801 jej císař František II. jmenoval litoměřickým biskupem, papežem Piem VII. bylo jmenování potvrzeno. Dne 30. 6. 1802 byl v litoměřické katedrále slavnostně intronizován. Jako diecézní biskup proslul pastýřskou horlivostí, silným sociálním cítěním i charitativní činností, takže záhy si vysloužil označení „otec chudých“.

V roce 1805 přestěhoval litoměřický kněžský seminář do větších prostor zrušeného dominikánského kláštera a roku 1810 pak do bývalé jezuitské koleje. Zde seminář sídlil až do doby, než byl nacistickými úřady zrušen.

Mezi přátele biskupa Václava Leopolda Chlumčanského patřil kněz, jezuita Josef Dobrovský, zakladatel slavistiky v českých zemích.

Dne 30. 11. 1814 byl biskup Chlumčanský císařem jmenován pražským arcibiskupem a odešel z litoměřické diecéze. Zemřel dne 14. 6. 1830 v Praze. Pohřben je v katedrále sv. Víta ve staré arcibiskupské kapli.

Marie Koscelníková

Z diáře Mons. Jana Baxanta

- 7. 12. 14.00 hod. Rada ČBK, Praha
- 9. 12. 10.00 hod. Formační setkání kněží, DDKT, Litoměřice
- 16. 12. 10.00 hod. Zasedání kněžské rady a rady konzultorů, Litoměřice
- 24. 12. 10.00 hod. Návštěva pacientů, Městská nemocnice, Litoměřice
- 24. 12. 16.00 hod. Štědrovečerní mše svatá pro rodiny, děkanský kostel Všech svatých, Litoměřice
- 24. 12. 24.00 hod. Půlnoční mše svatá, katedrála sv. Štěpána, Litoměřice
- 25. 12. 10.00 hod. Vánoční bohoslužba Božího hodu, katedrála sv. Štěpána, Litoměřice
- 26. 12. 10.00 hod. Poutní slavnost katedrály sv. Štěpána, Litoměřice
- 31. 12. 16.00 hod. Děkovná bohoslužba, katedrála sv. Štěpána, Litoměřice
- 1. 1. 10.00 hod. Novoroční bohoslužba, katedrála sv. Štěpána, Litoměřice

Z diáře P. Stanislava Příbyla CSSR

- 11. 12. 10.00 hod. Poutní mše svatá, kostel sv. Mikuláše, Mikulášovice

Zdislava – časopis litoměřické diecéze

Vydavatel: Biskupství litoměřické. **Adresa redakce:** Biskupství litoměřické - diecézní časopis Zdislava, Dómské náměstí 1/1, 412 88 Litoměřice (zdislava@dltm.cz). **Za obsah** časopisu odpovídá P. Stanislav Příbyl (pribyl@dltm.cz). **Redakce:** Jana Michálková (michalkova@dltm.cz), Marie Koscelníková (koscelnikova@dltm.cz). **Grafická úprava:** Miroslav Zelenka. **Tisk:** Tiskárna Zetka tisk, s.r.o. (tiskarna.zetka@volny.cz). Registrace MKČR E7397. ISSN 1211-3042. **Objednávky a distribuci** zajišťuje Vydavatelství IN, s.r.o. (zdislava@in.cz), tel. 775 598 604 prostřednictvím Postservisu. Nevyžádané příspěvky nevracíme. Redakce si vyhrazuje právo na zkrácení příspěvků.

NADACE ČEZ

Vydání časopisu podpořila Nadace ČEZ

Výstava Karel Škréta (1610 - 1674): Doba a dílo

Valdštejnská jízdárna a Jízdárna Pražského hradu v Praze, 26. 11. 2010 - 10. 4. 2011

Snímání hlavního oltářního obrazu o katedrále před převozem do restaurátorské dílny.

Restaurátoři a kunsthistorici seznamují veřejnost s výsledky průzkumu Škrétových pláten.

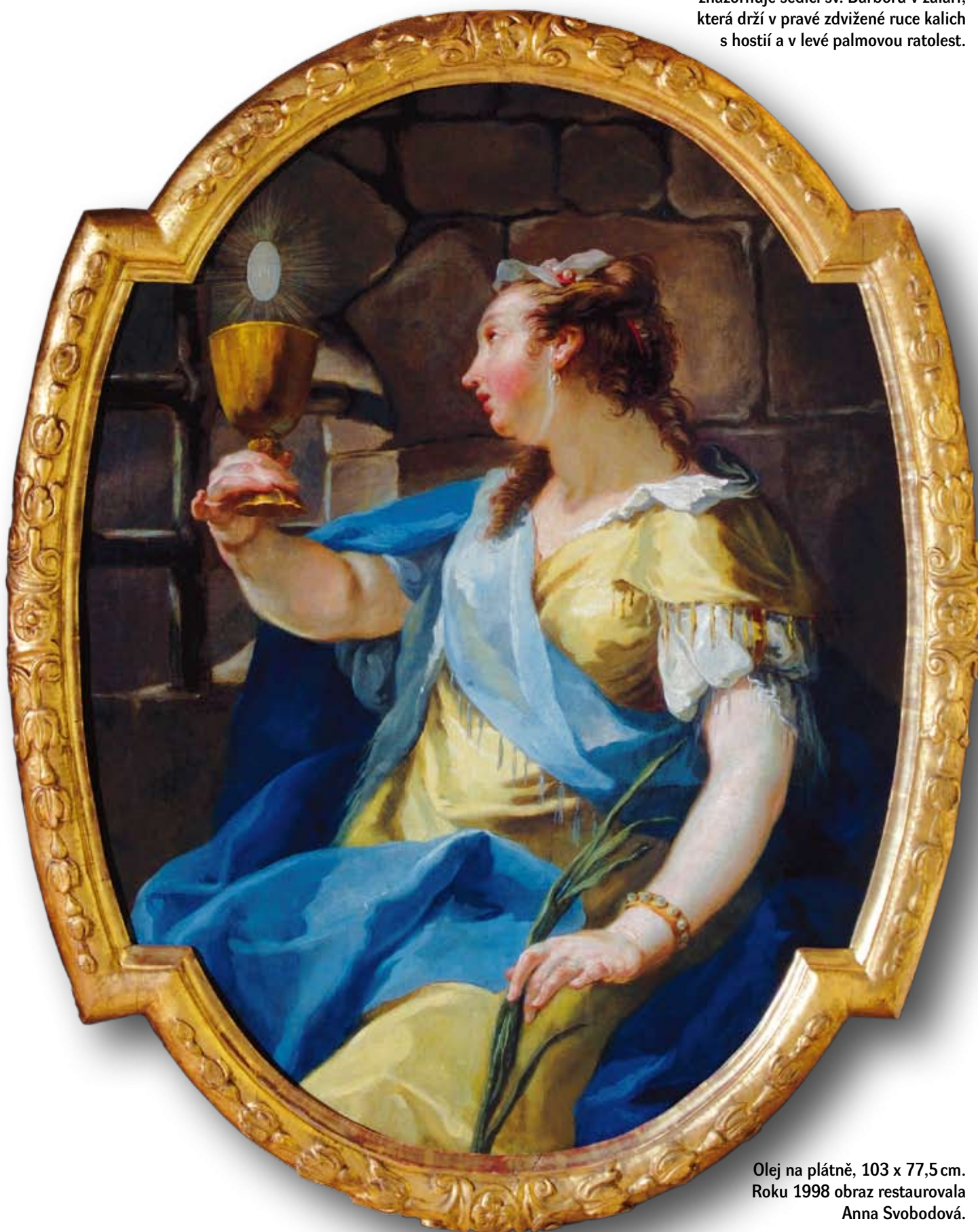
Škrétovo plátno je po restaurování připravováno k převozu na výstavu.

Akademický malíř Jiří Brodský při restaurování hlavního oltářního obrazu Kamenování sv. Štěpána. Restaurátorský průzkum tohoto plátna spolu s ním prováděl akademický malíř Petr Bareš.

Foto Karel Pech. Další fotografie naleznete na www.dltm.cz.

Obraz sv. Barbora v žaláři,
dílo Antona Kerna (1709 - 1747)
znázorňuje sedící sv. Barbaru v žaláři,
která drží v pravé zdvižené ruce kalich
s hostií a v levé palmovou ratolest.

Olej na plátně, 103 x 77,5 cm.
Roku 1998 obraz restaurovala
Anna Svobodová.

Ze sbírek litoměřické diecéze